2024/1203

2024.4.30.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2024/1203 IRÁNYELVE

(2024. április 11.)

a környezet büntetőjog általi védelméről, valamint a 2008/99/EK és a 2009/123/EK irányelv felváltásáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 83. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ([1]),

rendes jogalkotási eljárás keretében ([2]),

mivel:

(1) Az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 3. cikkének (3) bekezdése és az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 191. cikke szerint az Unió elkötelezett a környezet minőségének magas szintű védelme és javítása mellett. A széles értelemben vett környezetet védeni kell, amint az az EUSZ 3. cikkének (3) bekezdéséből és az EUMSZ 191. cikkéből következik, valamennyi természeti erőforrásra – beleértve a levegőt, a vizet, a talajt, az ökoszisztémákat, és azokon belül az ökoszisztéma-szolgáltatásokat és -funkciókat, valamint a vadon élő állatokat és növényeket, beleértve az élőhelyeket is –, valamint a természeti erőforrások által nyújtott szolgáltatásokra is kiterjedően.

(2) Az EUMSZ 191. cikkének (2) bekezdése szerint az Unió környezetpolitikájának célja a magas szintű védelem, figyelembe véve ugyanakkor az Unió különböző régióinak helyzetében mutatkozó különbségeket. Ez a politika az elővigyázatosság elvén, a megelőzés elvén, a környezeti károk elsődlegesen a forrásuknál történő elhárításának elvén, valamint a szennyező fizet elvén alapul. Tekintettel arra, hogy a környezeti bűnözés alapvető jogokat is érint, e jogok védelmének biztosításához elengedhetetlen a környezeti bűnözés elleni uniós szintű küzdelem.

(3) A környezeti bűncselekmények számának növekedését és azok hatásait, amelyek csorbítják az uniós környezetvédelmi jog eredményességét, folyamatosan fennálló aggodalom övezi az Unión belül. Az ilyen a bűncselekmények egyre inkább átnyúlnak azon tagállamok határain, amelyekben a bűncselekményeket elkövették. Az ilyen bűncselekmények fenyegetést jelentenek a környezetre, és ezért megfelelő és eredményes válaszintézkedéseket tesznek szükségessé, amelyekhez gyakran hatékony határokon átnyúló együttműködésre van szükség.

(4) A 2008/99/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([3]) keretében és az uniós környezetvédelmi ágazati jogszabályok keretében meglévő, szankciókra vonatkozó szabályok nem bizonyultak elegendőnek a környezet védelmére vonatkozó uniós jognak való megfelelés megvalósításához. Az ilyen megfelelést olyan hatékony, arányos és visszatartó erejű büntetőjogi szankciók rendelkezésre állásával kell megerősíteni, amelyek megfelelnek a bűncselekmények súlyosságának, és jobban kifejezik a társadalmi elutasítást, mint a közigazgatási szankciók alkalmazása. A büntetőjog és a közigazgatási jog egymást kiegészítő jellege döntő fontosságú a környezetet károsító jogellenes magatartások megelőzése és az attól való elrettentés tekintetében.

([1]) HL C 290., 2022.7.29., 143. o.
([2]) Az Európai Parlament 2024. február 27-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2024. március 26-i határozata.
([3]) Az Európai Parlament és a Tanács 2008/99/EK irányelve (2008. november 19.) a környezet büntetőjog általi védelméről (HL L 328., 2008.12.6., 28. o.).

(5) A környezettel kapcsolatos bűncselekmények 2008/99/EK irányelvben foglalt listáját felül kell vizsgálni, és azt ki kell egészíteni további, az uniós környezetvédelmi jog legsúlyosabb megsértésein alapuló bűncselekményekkel. Meg kell erősíteni a szankciókat azok elrettentő hatásának fokozása érdekében, valamint javítani kell a környezeti bűncselekmények felderítésének, nyomozásának, az azokra vonatkozó büntetőeljárás lefolytatásának és azok elbírálásának a hatékonyságát.

(6) A tagállamoknak bűncselekménnyé kell nyilvánítaniuk bizonyos jogellenes magatartásokat, nagyobb pontosságot kell biztosítaniuk a releváns bűncselekmények meghatározása tekintetében, valamint harmonizálniuk kell a szankciók típusait és mértékét.

(7) A jogszabályon alapuló cselekvési kötelezettség elmulasztásának ugyanolyan negatív hatása lehet a környezetre és az emberi egészségre, mint az aktív cselekvésnek. Ezért adott esetben a bűncselekmények ezen irányelv szerinti fogalommeghatározásának a cselekményekre és a mulasztásokra egyaránt ki kell terjednie.

(8) A tagállamoknak nemzeti jogukban büntetőjogi szankciókat kell előírniuk az uniós környezetvédelmi jog súlyos megsértésének esetére. A közös halászati politika keretében az uniós jog az 1224/2009/EK ([4]) és az 1005/2008/EK ([5]) tanácsi rendelet alapján átfogó ellenőrzési és jogérvényesítési szabályrendszert ír elő a súlyos jogsértések esetére, ideértve azokat is, amelyek a tengeri környezetben okoznak károsodást. Az említett szabályrendszer keretében a tagállamok választhatnak, hogy közigazgatási vagy büntetőjogi szankciókat alkalmazzanak-e, vagy mindkettőt. „Az európai zöld megállapodás" című, 2019. december 11-i, valamint „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia. Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!" című, 2020. május 20-i bizottsági közleményekkel összhangban az 1224/2009/EK rendelet és az 1005/2008/EK rendelet hatálya alá tartozó egyes szándékos jogellenes magatartásokat bűncselekményekké kell nyilvánítani.

(9) Ahhoz, hogy egy magatartás ezen irányelv értelmében környezeti bűncselekménynek minősüljön, annak jogellenesnek kell lennie. Ahhoz, hogy egy magatartás jogellenes legyen, sértenie kell valamely olyan uniós jogszabályt, amely hozzájárul az EUMSZ 191. cikkének (1) bekezdésében meghatározott uniós környezetvédelmi politika valamely célkitűzésének megvalósításához – függetlenül az ilyen uniós jogszabály jogalapjától, amely lehet például az EUMSZ 91., 114., 168. vagy 192. cikke –, vagy sértenie kell a tagállamok olyan törvényeit, rendeleteit vagy közigazgatási rendelkezéseit, vagy a tagállamok illetékes hatóságai által hozott olyan határozatokat, amelyek az ilyen uniós jogszabálynak érvényt szereznek. Ezen irányelvnek meg kell határoznia, hogy mely jogellenes magatartás alkalmas bűncselekmény megvalósítására, és adott esetben meg kell határoznia azon mennyiségi vagy minőségi küszöbértéket, amelyet az ilyen magatartásnak a bűncselekmény megvalósításához el kell érnie. Az ilyen magatartás bűncselekményt valósít meg, amikor szándékosan, és bizonyos esetekben akkor is, amikor legalább súlyos gondatlanságból tanúsítják. Így különösen, az olyan jogellenes magatartás is bűncselekményt valósít meg, amely személyek halálát vagy súlyos sérülését, a környezetben jelentős károsodást vagy annak jelentős kockázatát okozza, vagy amely egyébként a környezetre különösen károsnak minősül, amennyiben azt legalább súlyos gondatlanságból hajtják végre. A tagállamok elfogadhatnak vagy fenntarthatnak szigorúbb szabályokat a büntetőjog területén.

(10) A magatartás még akkor is jogellenes, ha azt valamely tagállam illetékes hatósága által kiállított engedélye alapján tanúsítják, ha az ilyen engedélyt csalárd módon vagy vesztegetéssel, zsarolással vagy kényszerítéssel szerezték meg. Továbbá, az ilyen engedéllyel rendelkezés nem zárhatja ki, hogy az engedély birtokosát büntetőjogi felelősségre vonják, amennyiben az engedély nyilvánvalóan sérti a releváns alapvető jogi követelményeket. A „releváns alapvető jogi követelmények nyilvánvaló megsértését" úgy kell értelmezni, hogy az releváns alapvető jogi követelmények egyértelmű és lényeges megsértésére utal, és nem célja az, hogy magában foglalja az eljárási követelményeknek vagy az engedély kevésbé lényeges elemeinek a megsértését. Ez nem hárítja át az engedélyek jogszerűségének biztosítására vonatkozó kötelezettséget az illetékes hatóságokról a gazdasági szereplőkre. Ezenkívül, amennyiben engedélyre van

([4]) A Tanács 1224/2009/EK rendelete (2009. november 20.) a közös halászati politika szabályainak betartását biztosító uniós ellenőrző rendszer létrehozásáról, a 847/96/EK, a 2371/2002/EK, a 811/2004/EK, a 768/2005/EK, a 2115/2005/EK, a 2166/2005/EK, a 388/2006/EK, az 509/2007/EK, a 676/2007/EK, az 1098/2007/EK, az 1300/2008/EK és az 1342/2008/EK rendelet módosításáról, valamint a 2847/93/EGK, az 1627/94/EK és az 1966/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 343., 2009.12.22., 1. o.).

([5]) A Tanács 1005/2008/EK rendelete (2008. szeptember 29.) a jogellenes, nem bejelentett és szabályozatlan halászat megelőzésére, megakadályozására és felszámolására irányuló közösségi rendszer létrehozásáról, továbbá a 2847/93/EGK, az 1936/2001/EK és a 601/2004/EK rendelet módosításáról és az 1093/94/EK és az 1447/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 286., 2008.10.29., 1. o.).

szükség, az engedély jogszerűsége nem zárja ki az engedély jogosultjával szembeni büntetőeljárást, ha az nem tesz eleget az engedélyhez kapcsolódó valamennyi kötelezettségnek vagy az engedély hatálya alá nem tartozó, egyéb releváns jogi kötelezettségeknek.

(11) Ezenfelül szükséges, hogy a gazdasági szereplők megtegyék az ahhoz szükséges lépéseket, hogy megfeleljenek a környezet védelmére vonatkozó, a saját tevékenységük végzése során alkalmazandó törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseknek, többek között azáltal, hogy eleget tesznek az alkalmazandó uniós és nemzeti jogban meghatározott kötelezettségeiknek a meglévő engedélyek módosítására vagy frissítésére vonatkozó eljárásokkal kapcsolatban. Ennek ki kell terjednie az az engedély jogosultjának az ilyen engedély frissítésére és megújítására vonatkozó kötelezettségeire is.

(12) Az ezen irányelvben meghatározott bűncselekmények és szankciók tekintetében a 'jogi személyek' kifejezés körébe nem értendők bele az államok vagy a közhatalmi jogosítványokat gyakorló közjogi szervek vagy a nemzetközi közjogi szervezetek. Mivel ezen irányelv minimumszabályokat állapít meg, a tagállamok elfogadhatnak szigorúbb szabályokat is, ideértve a közjogi szervek büntetőjogi felelősségére vonatkozó szabályokat is.

(13) Egyes, ezen irányelvben meghatározott bűncselekményi tényállások tartalmaznak egy minőségi küszöbértéket ahhoz, hogy a magatartás bűncselekményt valósítson meg, nevezetesen azt, hogy az ilyen magatartás valamely személy halálát vagy súlyos sérülését okozza, vagy jelentős károsodást okozzon a levegő, a talaj vagy a víz minőségében, vagy jelentős károsodást egy ökoszisztémában, az állatokban vagy a növényekben. A környezet lehető legteljesebb mértékben történő védelme érdekében a minőségi küszöbértéket tágan kell értelmezni, beleértve adott esetben az állat- és növényvilág, az élőhelyek, a természeti erőforrások és az ökoszisztémák által nyújtott szolgáltatások, valamint az ökoszisztéma-funkciók jelentős károsítását. Az „ökoszisztéma" kifejezés alatt a növény-, állat- gomba- és mikroorganizmus-közösségek és azok élettelen környezetének dinamikus, funkcionális egységként kölcsönhatásban álló együttese értendő, amelynek magában kell foglalnia az élőhelytípusokat, a fajok élőhelyeit és a fajpopulációkat. Az ökoszisztémának magában kell foglalnia azon ökoszisztéma-szolgáltatásokat is, amelyek révén az ökoszisztéma közvetlenül vagy közvetve hozzájárul az emberi jólléthez, valamint azon ökoszisztéma-funkciókat is, amelyek az ökoszisztéma természetes folyamataira utalnak. Ezen irányelv alkalmazásában az olyan kisebb egységek, mint például a méhlakások, a hangyabolyok vagy fatönkök képezhetik egy ökoszisztéma részét, de nem tekinthetők önálló ökorendszernek.

(14) Ezen irányelv alkalmazásában a „sérülés" fogalmát tágan kell értelmezni, amely kiterjed a valamely személynek okozott testi sérülés bármely formájára, ideértve a testfunkció vagy a sejtszerkezet megváltozását, az ideiglenes, krónikus vagy végzetes megbetegedést, a hibás testi működést vagy a fizikai egészség egyéb romlását, de kizárva mentális egészséget.

(15) Az energia különböző formáinak, így például a hőnek, a hőenergia-forrásoknak, a zajnak – beleértve a víz alatti zajt is – és a hangenergia más forrásainak, a rezgéseknek, az elektromágneses mezőknek, az elektromos áramnak vagy a fénynek a környezetbe történő bejuttatása jelentős károsodást okozhat a levegő, a talaj vagy a víz minőségében, vagy jelentős károsodást egy ökoszisztémában, az állatokban vagy a növényekben, vagy személyek halálát vagy súlyos sérülését okozhatja. Az uniós környezetvédelmi jog különböző eszközei szabályozzák az energia környezetbe történő bejuttatását, például a vízvédelem, a tengeri környezet, a zajcsillapítás, a hulladékgazdálkodás és az ipari kibocsátások területén. Az említett eszközök fényében az energia környezetbe történő jogellenes bejuttatása ezen irányelv értelmében bűncselekménynek minősül, ha jelentős károsodást okoz vagy okozhat a környezetben vagy az emberi egészségben.

(16) Amennyiben az ezen irányelvben meghatározott bűncselekmények olyan cselekményekhez kapcsolódnak, mint a forgalmazás vagy forgalomba hozatal, az értékesítés, az értékesítésre való felkínálás vagy a kereskedés, az információs és kommunikációs technológiák felhasználásával tanúsított magatartást is ide kell sorolni.

(17) Ezen irányelv bűncselekménnyé nyilvánítja a termékeknek a környezet védelmét célzó tilalom vagy egyéb követelmény megsértésével történő forgalomba hozatalát, amelynek nagyobb léptékű használata anyagok vagy szubsztanciák, energia vagy ionizáló sugárzás levegőbe, talajba vagy vízbe történő bejuttatását, kibocsátását vagy bevezetését eredményezi, és jelentős károsodást okoz vagy okozhat a környezetben vagy az emberi egészségben. Ezzel összefüggésben elő kell írni a környezet védelmét célzó olyan tilalmat vagy egyéb követelményt az uniós jog azon területén, amelynek kimondott célkitűzései között szerepel, vagy amelynek célja a környezet védelme, ideértve a környezet minőségének megőrzését, védelmét és javítását, az emberi egészség védelmét, a természeti erőforrások

körültekintő és észszerű hasznosítását vagy az éghajlatváltozás elleni küzdelmet, illetve a regionális vagy világméretű környezeti problémák kezelésére irányuló nemzetközi szintű intézkedések előmozdítását. Ezzel szemben, amennyiben az ilyen tilalmat vagy követelményt az uniós jog más célkitűzésekkel – például a munkavállalók egészségének és biztonságának védelmével – foglalkozó, egyéb területein állapítják meg, a magatartás nem tartozhat az említett bűncselekmény hatálya alá. Ezen irányelv alkalmazásában a „nagyobb léptékű használat" a termék több felhasználó általi használatának együttes hatására utal, függetlenül a felhasználók számától, feltéve, hogy a jogsértés károsodást okoz vagy okozhat a környezetben vagy az emberi egészségben.

(18) A jogellenes hulladékgyűjtés, -szállítás és -kezelés, valamint az említett műveletek felügyeletének és a hulladéklerakók utógondozásának elmulasztása, beleértve a kereskedőként vagy közvetítőként végzett tevékenységet is, pusztító hatással lehet a környezetre és az emberi egészségre. Ilyen hatásokat válthat ki a gyógyszeripari termékekből, narkotikumokból – ideértve a narkotikumok előállításához szükséges összetevőket is –, vegyi anyagokból származó káros hulladékot, savakat vagy lúgokat tartalmazó hulladékot vagy toxinokat tartalmazó hulladékot, nehézfémet, olajat vagy zsírt tartalmazó hulladékot, az elektromos és elektronikus hulladékot, az elhasználódott járműveket vagy a műanyaghulladékot érintő jogellenes magatartások. A tagállamoknak ezért biztosítaniuk kell azt, hogy a jogellenes hulladékgazdálkodás bűncselekményt valósítson meg, amennyiben az ilyen magatartás nem elhanyagolható mennyiségű veszélyes hulladékot érint, vagy más hulladékot érint, és az ilyen más hulladék jelentős károsodást okoz vagy okozhat a környezetben vagy az emberi egészségben.

(19) Az 1257/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([6]) hatálya alá tartozó hajók újrafeldolgozásával kapcsolatban ezen irányelv által bevezetett bűncselekmény tekintetében meg kell jegyezni, hogy jelenleg az uniós jog alapján az említett rendeletben meghatározott kötelezettségek csak az említett rendeletben meghatározott hajótulajdonosokra vonatkoznak.

(20) Annak értékelése tekintetében, hogy valamely – az (EU) 2023/1115 európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([7]) említettek szerinti – az erdőirtáshoz vagy az erdőpusztuláshoz kapcsolódó releváns termék vagy releváns áru mennyisége elhanyagolható-e, a tagállamok figyelembe vehetik például a releváns áru vagy termék nettó tömegben vagy adott esetben volumenben vagy darabszámban kifejezett mennyiségét, vagy azt, hogy a szóban forgó tevékenység léptéke a mennyiség szempontjából elhanyagolható-e. Az ilyen értékelés céljából a tagállamok adott esetben figyelembe vehetnek bizonyos bűncselekményekre vonatkozó, ezen irányelvben felsorolt egyéb elemeket is, ideértve az érintett faj védettségi helyzetét vagy a környezet helyreállításának költségeit.

(21) Az ezen irányelvben felsorolt szándékos magatartásokkal kapcsolatos bűncselekmények katasztrofális eredményekhez vezethetnek, így például kiterjedt szennyezéshez, a környezetre súlyos hatást gyakorló ipari balesetekhez vagy nagy kiterjedésű erdőtüzekhez. Amennyiben az ilyen bűncselekmények egy jelentős méretű vagy környezeti értékű ökoszisztéma, vagy egy védett területen található élőhely, vagy a levegő-, talaj- vagy vízminőségének pusztulását, vagy akár visszafordíthatatlan, akár hosszan tartó, széles körű és jelentős károsodását okozzák, az ilyen katasztrofális eredményekhez vezető ilyen bűncselekményeknek minősített bűncselekményeknek kell minősülniük, és következésképpen azokat szigorúbb büntetésekkel kell büntetni, mint az ezen irányelvben meghatározott más bűncselekmények esetében alkalmazandó büntetések. Az említett minősített bűncselekmények felölelhetnek az „ökocídiumhoz" hasonló magatartásokat is; az ökocídiumra egyes tagállamok joga már kiterjed, és arról nemzetközi fórumokon vita folyik.

(22) Amennyiben ezen irányelv alapján egy magatartás csak abban az esetben valósít meg bűncselekményt, ha nem elhanyagolható mennyiséget érint – megfelelve egy szabályozási küszöbérték érték vagy más kötelező paraméter túllépésének –, annak értékelésekor, hogy az említett küszöbértéket, értéket vagy más paramétert túllépték-e, figyelembe kell venni többek között az anyag vagy a szubsztancia veszélyességét és toxicitását is, mivel minél veszélyesebb vagy mérgezőbb az anyag vagy a szubsztancia, annál hamarabb érik el az említett küszöbértéket, értéket vagy más paramétert, és – a különösen veszélyes és mérgező szubsztanciák vagy anyagok esetében – még egy nagyon kis mennyiség is jelentős károsodást okozhat a környezetben vagy az emberi egészségben.

([6]) Az Európai Parlament és a Tanács 1257/2013/EU rendelete (2013. november 20.) a hajók újrafeldolgozásáról, valamint az 1013/2006/EK rendelet és a 2009/16/EK irányelv módosításáról (HL L 330., 2013.12.10., 1. o.).

([7]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1115 rendelete (2023. május 31.) az erdőirtáshoz és az erdőpusztuláshoz kapcsolódó egyes áruk és termékek uniós piacon történő forgalmazásáról és Unióból történő kiviteléről, valamint a 995/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 150., 2023.6.9., 206. o.).

(23) Az éghajlatváltozás felgyorsulása, a biológiai sokféleség csökkenése és a környezetkárosodás azok pusztító hatásának kézzelfogható példáival együtt ahhoz vezetett, hogy a zöld átállást korunk meghatározó célkitűzéseként és a generációk közötti méltányosság kérdéseként ismerték el. Amennyiben ezen irányelv a bűncselekmények meghatározása érdekében az uniós környezetvédelmi jogban jogellenes magatartások leírására meghatározott kifejezéseket alkalmaz, az ilyen kifejezéseket az ezen irányelv hatálya alá tartozó releváns uniós jogi aktusokban megállapított, vonatkozó fogalommeghatározások értelmében kell értelmezni. Ezen irányelv hatályának ki kell terjednie az olyan rendelkezéseket vagy követelményeket módosító minden uniós jogi aktusra is, amelyek relevánsak az ezen irányelvben meghatározott bűncselekmények körébe tartozó jogellenes magatartás leírása szempontjából. Az ilyen módosító uniós jogi aktusok megszövegezésekor helyénvaló lenne hivatkozni erre az irányelvre. Amennyiben azonban az uniós környezetvédelmi jogszabályokba olyan új jogellenesmagatartás-típusokat vezetnek be, amelyek még nem tartoznak az ezen irányelvben meghatározott bűncselekmények körébe, módosítani kell ezen irányelvet, hogy az ilyen új jogellenesmagatartás-típusokat a hatálya alá vonják.

(24) Ezen irányelv említett dinamikus jellegének sérelme nélkül, a Bizottságnak – rendszeresen és szükség esetén – mérlegelnie kell, hogy szükséges-e módosítani valamely, ezen irányelv szerinti bűncselekmény megvalósítására alkalmas magatartás leírását. A Bizottságnak mérlegelnie kell azt is, hogy szükséges-e egyéb bűncselekményeket meghatározni, amikor az uniós környezetvédelmi jogba az ezen irányelv hatálya alá még nem tartozó jogellenesmagatartás-típusokat vezetnek be.

(25) Ezen irányelvnek biztosítania kell azon elemek nem kimerítő jegyzékét, amelyeket az illetékes hatóságoknak adott esetben figyelembe kell venniük annak értékelésekor, hogy a környezeti bűncselekmények meghatározásához használt minőségi és mennyiségi küszöbértékek elérésre kerültek-e. Egy ilyen jegyzék biztosításának meg kell könnyítenie ezen irányelv koherens alkalmazását és a környezeti bűncselekmények elleni hatékonyabb küzdelmet, valamint jogbiztonságot teremtenie. Az ilyen értékelési elemek vagy azok alkalmazása azonban nem nehezíthetik meg túlzottan a bűncselekmények felderítését, nyomozását, az azokra vonatkozó büntetőeljárás lefolytatását vagy azok elbírálását.

(26) Amennyiben ezen irányelv úgy rendelkezik, hogy egy jogellenes magatartás csupán akkor minősül bűncselekménynek, ha szándékosan hajtják végre, és egy személy halálát okozza, a 'szándék' fogalmát a nemzeti joggal összhangban kell értelmezni, figyelembe véve az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: a Bíróság) releváns ítélkezési gyakorlatát. Ezért ezen irányelv alkalmazásában a „szándék" értelmezhető egy személy halálának okozására irányuló szándékként, vagy kiterjedhet egy olyan helyzetre is, amelyben az elkövető, annak ellenére, hogy nem kívánja egy személy halálát okozni, vagy elfogadva egy személy halála okozásának valószínűségét, önként és egy konkrét kötelezettség megszegésével cselekedett, vagy tartózkodott a cselekvéstől, ezáltal egy személy halálát okozva. A „szándék" fogalma tekintetében ugyanezen értelmezés alkalmazandó, amennyiben az ezen irányelvben leírt jogellenes magatartás szándékos, és bármely személy súlyos sérülését, vagy egy jelentős méretű vagy környezeti értékű ökoszisztéma, vagy egy védett területen található élőhely pusztulását, vagy akár visszafordíthatatlan, akár hosszan tartó, széles körű és jelentős károsodását okozza, vagy a levegő-, talaj- vagy vízminőség pusztulását, vagy akár visszafordíthatatlan, akár hosszan tartó, széles körű és jelentős károsodását okozza.

(27) Az ezen irányelvben meghatározott bűncselekmények tekintetében a „súlyos gondatlanság" fogalmát a nemzeti jognak megfelelően kell értelmezni, figyelembe véve a Bíróság releváns ítélkezési gyakorlatát. Ezen irányelv nem írja elő a „súlyos gondatlanság" fogalmának a nemzeti jogba való bevezetését a bűncselekmény minden egyes tényállási eleme – így például a birtoklás, az értékesítés vagy az értékesítésre való felkínálás, a forgalomba hozatal és hasonló elemek – tekintetében. Ilyen esetekben a tagállamok dönthetnek úgy, hogy a „súlyos gondatlanság" fogalma a bűncselekményi tényállás olyan elemei szempontjából releváns, mint például a védettségi státusz, az „elhanyagolható mennyiség", vagy annak „valószínűsége", hogy a magatartás jelentős károsodást okoz.

(28) A büntetőeljárások és tárgyalások során kellően figyelembe kell venni a környezetre negatív hatást gyakorló módon működő bűnszervezetek részvételét. A környezeti bűncselekményekkel kapcsolatos büntetőeljárásoknak ki kell terjedniük a vesztegetésre, a pénzmosásra, a számítástechnikai bűnözésre és a közokirat-hamisításra, valamint – üzleti tevékenységgel összefüggésben – az elkövetőnek a haszon maximalizálására vagy a kiadások megtakarítására irányuló szándékára. Az ilyen bűnözési formák gyakran szorosan összefüggenek a környezeti bűnözés súlyos formáival, ezért nem szabad azokat elszigetelten kezelni. Alkalmasak arra is, különösen, hogy jelentős károsodást okozzanak a környezetben és az emberi egészségben, ideértve a természetre és a helyi közösségekre gyakorolt pusztító hatásokat is. Emellett különösen aggályos, hogy az illetékes közigazgatási szervek vagy közfeladatukat ellátó tisztviselők eltűrik vagy aktívan támogatják egyes környezeti bűncselekmények elkövetését. Ez bizonyos esetekben akár korrupció formáját is öltheti. Az ilyen magatartásra példák a következők: szemet hunyni a környezetvédelmi

jogszabályok megsértése felett, vagy ennek kapcsán csendben maradni az ellenőrzéseket követően, szándékosan mellőzni a vizsgálatokat vagy ellenőrzéseket, így például a tekintetben, hogy az engedély jogosultja betartja-e az engedély feltételeit, támogatni az illegális engedélyek megadása vagy a hamisított vagy valótlan kedvező jelentések kiadása melletti határozatokat vagy szavazást.

(29) Büntetendővé kell tenni a valamely bűncselekmény szándékos elkövetésére való felbujtást és az ahhoz nyújtott bűnsegélyt is. Szándékos elkövetés esetén szintén bűncselekménynek kell minősíteni egy olyan bűncselekmény elkövetésének kísérletét is, amely valamely személy halálát vagy súlyos sérülését okozza vagy okozhatja, jelentős károsodást okoz vagy okozhat a környezetben, vagy egyébként különösen károsnak tekinthető. A „kísérlet” fogalmát a nemzeti joggal összhangban kell értelmezni. A valamely projekt engedély nélküli végrehajtásával kapcsolatos, ezen irányelvben meghatározott bűncselekmény tekintetében – mivel a projekt kivitelezése úgy értendő, hogy az magában foglalja az ilyen projekt kivitelezésének megkezdését, például a terep építkezésre vagy a környezetre hatást gyakorló egyéb beavatkozásra való előkészítésére irányuló munkálatokat – ezen irányelv az említett bűncselekményt nem sorolja azon bűncselekmények közé, amelyek esetében a kísérlet bűncselekményként büntetendő.

(30) Az ezen irányelvben meghatározott bűncselekményekre vonatkozó szankcióknak hatékonynak, visszatartó erejűnek és arányosnak kell lenniük. Ebből a célból természetes személyek esetében meg kell határozni a szabadságvesztés felső büntetési tételének minimumszintjét. Az ezen irányelv értelmében a természetes személyek által elkövetett bűncselekmények tekintetében kiszabható szabadságvesztés felső határait kell alkalmazni legalább az említett bűncselekmények legsúlyosabb formáira. Valamennyi tagállam büntetőjogának részét képezik a szándékosan vagy súlyos gondatlanságból elkövetett emberölésre vonatkozó rendelkezések. A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy az említett általános rendelkezéseket – közük a súlyosító körülményekre vonatkozó rendelkezéseket – alkalmazzák a jelen irányelv olyan bűncselekményekre vonatkozó rendelkezéseinek átültetésekor, amelyek valamely személy halálát okozzák, akár szándékosan, akár súlyos gondatlanságból követték el azokat.

(31) A járulékos szankciók vagy intézkedések gyakran hatékonyabbnak tekinthetők a pénzügyi szankcióknál, különösen jogi személyek esetében. Rendelkezésre kell, hogy álljanak ezért a releváns eljárások során járulékos szankciók vagy intézkedések. Az említett büntetések vagy intézkedések közé tartozhat a környezet helyreállítására kötelezés, a közfinanszírozáshoz – ideértve a pályázati eljárásokat, a támogatásokat és a koncessziókat – való hozzáférésből való kizárás, valamint az engedélyek és felhatalmazások visszavonása. Ez nem sérti a büntetőeljárásban eljáró bírók vagy a bíróságok egyedi ügyekben egyéb megfelelő mellékbüntetések kiszabására vonatkozó mérlegelési jogkörét.

(32) A járulékos szankciók vagy intézkedések – a 2004/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([8]) követelményeinek sérelme nélkül – magukban foglalhatják a környezet helyreállítására vonatkozó követelményt abban az esetben, ha a károsodás visszafordítható, valamint kártérítési kötelezettséget abban az esetben, ha a károsodás visszafordíthatatlan, vagy az elkövető nem rendelkezik az ilyen helyreállítás elvégzésére való képességgel.

(33) Amennyiben valamely, az ezen irányelvben meghatározottak szerint környezeti bűncselekménynek minősülő magatartás jogi személyeknek tulajdonítható, az ilyen jogi személyeket felelősségre kell vonni az ilyen bűncselekményért. Ezen irányelv célkitűzéseinek elérése érdekében azon tagállamoknak, amelyek joga rendelkezik a jogi személyek büntetőjogi felelősségéről, biztosítaniuk kell, hogy jogszabályaik az ezen irányelvben meghatározottak szerint hatékony, visszatartó erejű és arányos büntetőjogi szankciótípusokat és -mértékeket írjanak elő. Ezen irányelv célkitűzéseinek elérése érdekében azon tagállamoknak, amelyek joga nem rendelkezik jogi személyek büntetőjogi felelősségéről, biztosítaniuk kell, hogy jogszabályaik az ezen irányelvben meghatározottak szerint hatékony, visszatartó erejű és arányos nem büntetőjogi szankciótípusokat és -mértékeket írjanak elő. Az ezen irányelv által az abban meghatározott bűncselekmények tekintetében előírt maximális mértékű pénzbírságokat kell alkalmazni legalább az ilyen bűncselekmények legsúlyosabb formáira. A kiszabott szankció hatékonyságának, visszatartó erejének és arányosságának biztosítása érdekében figyelembe kell venni az érintett jogi személyek magatartásának súlyosságát, valamint egyéni, pénzügyi és egyéb körülményeit. Lehetővé kell tenni a tagállamok számára, hogy a pénzbírságok maximális mértékét vagy az érintett jogi személy teljes globális árbevételének bizonyos százalékában, vagy rögzített összegekben határozzák meg. Ezen irányelv átültetésekor a tagállamoknak el kell dönteniük, hogy az említett két lehetőség közül melyiket fogják alkalmazni.

([8]) Az Európai Parlament és a Tanács 2004/35/EK irányelve (2004. április 21.) a környezeti károk megelőzése és felszámolása tekintetében a környezeti felelősségről (HL L 143., 2004.4.30., 56. o.).

(34) Amennyiben a jogi személyekkel szemben kiszabandó pénzbírságok meghatározásakor a tagállamok a teljes globális árbevétel kritériumának alkalmazása mellett döntenek, meg kell fontolniuk, hogy ezt az árbevételt a bűncselekmény elkövetésének évét megelőző üzleti év alapján vagy a pénzbírság kiszabásáról szóló határozatot megelőző üzleti év alapján számítják-e ki. A tagállamoknak meg kell fontolniuk szabályok előírását is azon esetekre, amikor a pénzbírság összegét nem lehet a jogi személy által a bűncselekmény elkövetésének évét megelőző üzleti évben vagy a pénzbírság kiszabásáról szóló határozatot megelőző üzleti évben elért teljes globális árbevétel alapján meghatározni. Ilyen esetekben lehetővé kell tenni a tagállamok számára, hogy más kritériumokat – így például egy eltérő üzleti évben elért teljes globális árbevételt – vegyenek figyelembe. Amennyiben az említett szabályok többek között rögzített összegű pénzbírságokat határoznak meg, nem szükséges, hogy az említett összegek maximális mértéke elérje a rögzített összegekben megadott maximális mértékű pénzbírságokra vonatkozó minimumkövetelményként ezen irányelvben megállapított mértéket.

(35) Amennyiben a tagállamok a rögzített összegekben megadott maximális mértékű pénzbírságok mellett döntenek, ezek mértékét a nemzeti jogban kell meghatározni. Az ilyen pénzbírságok legmagasabb mértékét kell alkalmazni az ezen irányelvben meghatározott olyan legsúlyosabb bűncselekményformákra, amelyeket pénzügyi erővel rendelkező jogi személyek követnek el. A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy meghatározzák a pénzbírságok említett legmagasabb mértékének kiszámítási módszerét, beleértve az azokra vonatkozó egyedi feltételeket is. A tagállamok felkérést kapnak arra, hogy – a nemzeti jogukban meghatározott eljárásokkal összhangban – az inflációs ráták és a pénzben kifejezett érték egyéb ingadozásai tekintetében rendszeresen felülvizsgálják a rögzített összegekben megadott pénzbírságok mértékét. Azon tagállamoknak, amelyeknek pénzneme nem az euro, a pénzbírságok maximális mértékét saját pénznemükben, az ezen irányelv hatálybalépésének napján az ezen irányelvben euróban meghatározott mértékeknek megfelelően kell meghatározniuk. Az említett tagállamok felkérést kapnak arra, hogy a pénzbírságok mértékét az átváltási árfolyam alakulására való tekintettel is rendszeresen vizsgálják felül.

(36) A pénzbírságok maximális mértékének meghatározása nem sérti a büntetőeljárásban eljáró bírák vagy bíróságok arra vonatkozó mérlegelési jogkörét, hogy egyedi ügyekben megfelelő szankciókat szabjanak ki. Mivel ezen irányelv nem határozza meg a pénzbírságok minimális mértékét, a bíróknak vagy a bíróságoknak minden esetben az érintett jogi személy egyéni, pénzügyi és egyéb körülményeit, valamint a magatartás súlyosságát figyelembe véve kell a megfelelő büntetéseket kell kiszabniuk.

(37) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az ezen irányelvben foglalt fogalommeghatározások szerinti minősített bűncselekményekért felelős jogi személyekre alkalmazandó büntetőjogi vagy nem büntetőjogi szankciók vagy intézkedések szigorúbbak legyenek, mint az ezen irányelvben foglalt fogalommeghatározások szerinti nem minősített bűncselekmény esetén alkalmazandó szankciók vagy intézkedések. E célból a tagállamoknak – nemzeti jogukkal összhangban – a pénzbírságok ezen irányelvben meghatározott felső határánál magasabb szintű büntetőjogi és nem büntetőjogi bírságokat kell előírniuk, vagy szigorúbb szankciókat vagy egyéb intézkedéseket kell előírniuk, beleértve a büntetőjogi vagy nem büntetőjogi szankciókat vagy intézkedéseket, vagy ezek kombinációját.

(38) Az a tény, hogy ezen irányelv értelmében jogi személyek felelősségre vonhatók, nem zárhatja ki büntetőeljárás indítását olyan természetes személyek ellen, akik az ezen irányelvben meghatározott bűncselekményeket követnek el, azokban felbujtóként vagy bűnsegédként vesznek részt. Amennyiben a büntetőjogi felelősség feltételei teljesülnek, az ilyen természetes személyek körébe bele kell érteni a vállalati vezetőtestületek tagjait is.

(39) A tagállamoknak meg kell fontolniuk, hogy a börtönbüntetés helyett – a környezet helyreállításához való hozzájárulás érdekében – alternatív büntetéseket vagy intézkedéseket vezessenek be.

(40) A kiszabott szankciómértékeket tovább kell közelíteni, és e szintek eredményességét az elkövetett bűncselekmény súlyosságát tükröző, közös súlyosító körülmények bevezetésével kell elősegíteni. A „súlyosító körülmények” fogalmát vagy olyan tényekként kell értelmezni, amelyek lehetővé teszik a bíró számára, hogy ugyanazon bűncselekményért szigorúbb büntetéseket szabjon ki, mint az ilyen tények felmerülése nélkül szokásosan kiszabott büntetés, vagy annak lehetőségeként, hogy több bűncselekményt együttesen vegyenek figyelembe a szankció mértékének növelése érdekében. Ezért a tagállamok nem kötelesek külön súlyosító körülményekről rendelkezni, amennyiben a nemzeti jog már rendelkezik olyan különálló bűncselekményekről, amelyek szigorúbb büntetésekhez vezethetnek.

(41) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az ezen irányelvben meghatározott súlyosító és enyhítő körülmények közül legalább egy lehetséges súlyosító vagy enyhítő körülményként kerüljön megállapításra a jogrendszerükben alkalmazandó szabályokkal összhangban. Mindenesetre változatlanul a bíró vagy a bíróság mérlegelési jogkörébe kell, hogy tartozzon annak megállapítása, hogy az egyes ügyek konkrét körülményeinek figyelembevételével növelje-e vagy csökkentse a büntetést.

(42) Ezen irányelvet az egyes ügyek konkrét körülményeinek megfelelő büntetések kiszabására és végrehajtására vonatkozó, a nemzeti büntetőjogban foglalt általános szabályok és elvek sérelme nélkül kell alkalmazni. Lehetővé kell tenni a tagállamok számára, hogy meghatározzák a járulékos szankciók vagy intézkedések legmegfelelőbb típusait. Így különösen, amennyiben a nemzeti jog lehetővé teszi a környezet egy adott időszakon belüli helyreállítására vonatkozó kötelezettség előírását – feltéve, hogy a károsodás visszafordítható –, ezen irányelv nem írja elő, hogy a bíró vagy a bíróság feleljen az ilyen kötelezettség teljesítésének ellenőrzéséért is. Hasonlóképpen, ha a nemzeti jog szerint szankcióként kiszabható az olyan tevékenységek végzésére vonatkozó engedélyek és felhatalmazások visszavonása, amelyek a releváns bűncselekmény elkövetését eredményezték, a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a bírók vagy a bíróságok vagy saját maguk szabhassák ki e szankciókat, vagy arról egy másik illetékes hatóság tájékoztatást kapjon és a nemzeti eljárási szabályai szerint eljárhasson.

(43) Ezen irányelv nem érinti az ezen irányelvben meghatározott valamely bűncselekmény következtében okozott sérelem vagy károsodás tekintetében a nemzeti jog szerinti polgári jogi felelősséget vagy – az uniós vagy a nemzeti joggal összhangban – a kártalanításra vonatkozó kötelezettséget.

(44) Az elítélt személyek bírósági határozatokban foglalt személyes adatainak közzététele csak kellően indokolt, kivételes esetekben lehetséges, eseti értékelést követően, amely összeveti a közérdeket és az elítélt személynek a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatainak védelméhez való, az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: a Charta) 7. és 8. cikkében előírt jogát. Az említett személyes adatok közzététele ezért csak súlyos bűncselekmények esetén lehetséges, és ha erős visszatartó hatásra van szükség. Az eseti értékelés során figyelembe lehetne venni olyan elemeket, mint a környezetben okozott károsodás súlyossága, a természetes személyek által elszenvedett kár, vagy mindkettő, függetlenül attól, hogy a bűncselekményt ugyanazon környezeti ágazatban ismétlődően követték-e el, továbbá attól, hogy a bűncselekményt egy több tagállamban működő nagyvállalat követte-e el, vagy annak hasznára követték-e el, vagy az adott környezeti ágazat egyik fontos piaci szereplője követte-e el. Az ezen irányelv keretében végzett minden személyesadat-kezelésnek meg kell felelnie az alkalmazandó uniós és nemzeti adatvédelmi jogszabályoknak, különösen az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek ([9]) és az (EU) 2016/680 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek ([10]). Az adatvédelmi jogszabályok magában foglalják a tagállamok azon kötelezettségét, hogy megfelelő biztosítékokat nyújtsanak az érintettek jogaira és szabadságaira vonatkozóan, amikor az elkövetett bűncselekményre és a kiszabott szankciókra vagy intézkedésekre vonatkozó bírósági határozat egészét vagy egy részét közzéteszik. Ezenkívül a jogi személyekkel szembeni szankciókat vagy intézkedéseket előíró határozatokat a bírósági határozatok anonimizálására, illetve a nyilvánosságra hozatal időtartamára vonatkozó nemzeti szabályok sérelme nélkül kell közzétenni.

(45) Az ezen irányelvben foglalt, büntetőjogi szankciók előírására vonatkozó kötelezettség nem mentesítheti a tagállamokat azon kötelezettség alól, hogy az uniós környezetvédelmi jogszabályok megsértése esetére a nemzeti jogban közigazgatási szankciókról és egyéb intézkedésekről rendelkezzenek.

(46) A tagállamoknak nemzeti joguknak megfelelően egyértelműen meg kell határozniuk a környezeti bűncselekmények vonatkozásában a közigazgatási és büntetőjogi jogérvényesítés hatókörét. Az ezen irányelvet átültető nemzeti jog alkalmazása során a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a büntetőjogi szankciók és a közigazgatási szankciók kiszabása során tiszteletben tartsák a Charta elveit, beleértve *ne bis in idem* elvét figyelmen kívül hagyó eljárások tilalmát.

(47) Ezenkívül a tagállamok igazságügyi és közigazgatási hatóságainak a különböző típusú bűnözői magatartások célzott, kellő időben történő, arányos és hathatós kezelése érdekében számos büntetőjogi és nem büntetőjogi szankcióval és egyéb, többek között megelőző intézkedéssel kell rendelkezniük.

([9]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).

([10]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/680 irányelve (2016. április 27.) a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről (HL L 119., 2016.5.4., 89. o.).

(48) Amennyiben a bűncselekmények folytatólagos jellegűek, azoknak a lehető leghamarabb véget kell vetni. A tagállamokat ösztönözni kell, hogy tegyék lehetővé az illetékes hatóságok számára a jogellenes magatartás azonnali beszüntetésének elrendelését vagy az ilyen magatartás megakadályozását.

(49) Amennyiben az elkövetők anyagi haszonra tettek szert, az ilyen hasznot el kell kobozni. A tagállamoknak meg kell tenniük a szükséges intézkedéseket annak lehetővé tételére, hogy a befagyasztott és elkobzott jövedelmekkel és eszközökkel megfelelően gazdálkodjanak, azok természetével összhangban. A tagállamoknak mérlegelniük kell olyan intézkedések meghozatalát, amelyek – a nemzeti joggal összhangban – megengedik az elkobzott vagyon lehetőség szerinti felhasználását a környezet helyreállításának vagy az okozott károk orvoslásának finanszírozására vagy a környezeti károk megtérítésére.

(50) A tagállamoknak szabályokat kell megállapítaniuk az ahhoz szükséges elévülési időkre vonatkozóan, hogy eredményesen küzdjenek a környezeti bűncselekmények ellen, az olyan nemzeti szabályok sérelme nélkül, amelyek nem határoznak meg elévülési időt a nyomozás, a büntetőeljárás lefolytatása és a jogérvényesítés tekintetében. Általános szabályként az elévülési időt a bűncselekmény elkövetésének időpontjától kell számítani. Mivel azonban ezen irányelv minimumszabályokat állapít meg, a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy az elévülési idő később kezdődjön meg, nevezetesen attól az időponttól, amikor a bűncselekményt felderítették, feltéve, hogy a felderítés ilyen időpontját a nemzeti joggal összhangban egyértelműen meghatározzák. Ezen irányelv lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy az ezen irányelvben meghatározott elévülési időknél rövidebb elévülési időket állapítsanak meg, feltéve, hogy jogrendszerük lehetőséget ad arra, hogy bizonyos, a nemzeti joggal összhangban meghatározható cselekmények esetén az ilyen rövidebb elévülési idők megszakadjanak vagy felfüggesztésre kerüljenek.

(51) Tekintettel különösen az elkövetők mobilitására – az ezen irányelvben meghatározott bűncselekmények határokon átnyúló jellegével és a határokon átnyúló nyomozások lefolytatásának lehetőségével együtt –, a tagállamoknak az ilyen bűncselekmények elleni eredményes küzdelem érdekében meg kell állapítaniuk joghatóságukat. Azokban az esetekben, amikor joghatósági összeütközések merülhetnek fel, a tagállamoknak – különösen az (EU) 2018/1727 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([11]) alapján – együtt kell működniük az Eurojusttal. Egy adott tagállamnak meg kell állapítania joghatóságát az említett tagállamban lajstromozott vagy annak lobogója alatt közlekedő hajó vagy légi jármű fedélzetén elkövetett bűncselekmények tekintetében, figyelembe véve a releváns nemzetközi egyezmények szerinti kapcsolódó előírásokat. Ezen irányelv alapján a tagállamok nem kötelezhetők arra, hogy elsőként állapítsák meg ilyen joghatóságukat olyan bűncselekmények tekintetében, amelyeket jellegüknél fogva nem lehet hajó vagy légi jármű fedélzetén elkövetni.

(52) A tagállamoknak meg kell állapítaniuk joghatóságukat az ezen irányelvben meghatározott bűncselekmények tekintetében, amennyiben a bűncselekmény egyik tényállási elemét képező károsodás a területükön következett be. A nemzeti jognak megfelelően és a területiség elvével összhangban egy tagállam megállapíthatja joghatóságát a részben vagy egészben a területén elkövetett bűncselekmények tekintetében.

(53) A környezetvédelmi büntetőjog sikeres érvényesítésének biztosítása érdekében a tagállamoknak az illetékes hatóságaik részére hathatós nyomozási eszközöket kell rendelkezésre bocsátaniuk a környezeti bűncselekmények tekintetében, például olyan, már rendelkezésre álló eszközöket, amelyek nemzeti jogukban a szervezett bűnözés vagy más súlyos bűncselekmények elleni küzdelemre szolgálnak, ha és amennyiben az említett eszközök alkalmazása a nemzeti jogban foglaltak szerint a bűncselekmények jellegét és súlyosságát tekintve megfelelő és arányos. Az ilyen eszközök közé tartozhat a kommunikáció lehallgatása, a leplezett megfigyelés, beleértve az elektronikus megfigyelést, az ellenőrzött szállítás, a bankszámlák figyelemmel kísérése és egyéb pénzügyi nyomozási eszközök. Ezeket az eszközöket az arányosság elvével összhangban és a Charta maradéktalan tiszteletben tartásával kell alkalmazni. A személyes adatok védelméhez való jogot mindenképpen tiszteletben kell tartani.

(54) A környezeti bűncselekmények kárt okoznak a természetben és a társadalomban. Az uniós környezetvédelmi jog megsértését bejelentő emberek közérdekű szolgálatot teljesítenek, és kulcsszerepük van az említett jogsértések feltárásában és megelőzésében, és ezáltal a környezet védelmében és a társadalom jólétének megőrzésében. Gyakran a munkájukkal kapcsolatos tevékenységeik során valamely szervezettel kapcsolatba kerülő egyének szereznek elsőként tudomást a közérdeket és a környezetet fenyegető veszélyekről vagy károkról. A szabálytalanságokat

([11]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1727 rendelete (2018. november 14.) az Európai Unió Büntető Igazságügyi Együttműködési Ügynökségéről (Eurojust) és a 2002/187/IB tanácsi határozat felváltásáról és hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018.11.21., 138. o.).

bejelentő személyek „visszaélést bejelentő személyként” is ismertek. A megtorlástól való félelem gyakran eltántorítja az esetlegesen visszaélést bejelentő személyeket attól, hogy bejelentsék aggályaikat vagy gyanújukat. Ezek a személyek részesülnek az (EU) 2019/1937 európai parlamenti és tanácsi irányelvben ([12]) meghatározott kiegyensúlyozott és hatékony védelemben, amely irányelv hatálya kiterjed a 2008/99/EK és a 2009/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ([13]) is. A 2008/99/EK és a 2009/123/EK irányelv ezen irányelvvel való felváltását követően az uniós környezetvédelmi jog megsértésének eseteit bejelentő személyeknek ezen irányelv értelmében továbbra is részesülniük kell az említett védelemben azon tagállamok részéről, amelyekre nézve az irányelv kötelező.

(55) Az uniós jog megsértését az (EU) 2019/1937 irányelv alapján bejelentő személyektől eltérő személyek birtokában is lehetnek értékes információk potenciális környezeti bűncselekményekkel kapcsolatban. Ezek lehetnek az érintett közösség tagjai, a társadalom egészének bármely tagja vagy a környezet védelmében aktívan részt vevő polgárok. Azoknak a személyeknek, akik bejelentik a környezeti bűncselekményeket, valamint azoknak, akik együttműködnek az ilyen bűncselekmények elkövetőinek felelősségre vonásában, biztosítani kell a szükséges támogatást és segítséget a büntetőeljárás során, hogy együttműködésük miatt ne szenvedjenek hátrányt, hanem támogatást és segítséget kapjanak. A szükséges támogatási és segítségnyújtási intézkedéseknek – a nemzeti jog szerinti eljárási jogaikkal összhangban – e személyek rendelkezésére kell állniuk, és magukban kell foglalniuk legalább valamennyi olyan támogatási és segítségnyújtási intézkedést, amelyek az egyéb bűncselekményekkel kapcsolatos büntetőeljárások során a hasonló eljárási jogokkal rendelkező személyek számára rendelkezésre állnak. Az említett személyeket ezenkívül – a nemzeti jog szerinti eljárási jogaiknak megfelelően – védeni kell a környezeti bűncselekmények bejelentése vagy a büntetőeljárásban való együttműködésük miatti üldöztetéstől is. Ezen irányelv nem határozza meg a szükséges támogatási és segítségnyújtási intézkedések tartalmát, így azt a tagállamoknak kell megtenniük. A tagállamok számára nincs előírva, hogy biztosítsák a támogatási és segítségnyújtási intézkedéseket az érintett büntetőeljárással összefüggésben gyanúsított vagy vádlott személyek számára.

(56) A tagállamoknak fel kell mérniük, szükséges-e lehetővé tenni személyek számára, hogy anonim módon jelentsenek be környezeti bűncselekményeket, amennyiben ilyen lehetőség még nem létezik.

(57) mivel a büntetőeljárásban a környezet nem képviseltetheti magát áldozatként, az eredményes jogérvényesítés érdekében az érintett nyilvánosság tagjai számára lehetővé kell tenni, hogy – a nemzeti joggal összhangban és a releváns eljárási szabályok szerint – a környezet mint közjó nevében eljárjanak.

(58) Ezen irányelv nem írja elő a tagállamok számára, hogy új eljárási jogokat vezessenek be az érintett nyilvánosság tagjai számára. Azonban amennyiben egy tagállamban az érintett nyilvánosság tagjai számára az ezen irányelv alapján meghatározottaktól eltérő bűncselekményekre vonatkozó egyenértékű helyzetekben léteznek ilyen eljárási jogok, így például az eljárásokban magánfélként való részvétel joga, az ilyen eljárási jogokat az ezen irányelvben meghatározott környezeti bűncselekményekre vonatkozó eljárásokban is biztosítani kell az érintett nyilvánosság tagjai számára. Az érintett nyilvánosság tagjainak jogai nem érintik az áldozatok 2012/29/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben ([14]) meghatározott jogait. „Az érintett nyilvánosság tagjai” és az „áldozatok” fogalmát továbbra is el kell különíteni, és a tagállamokat nem lehet arra kötelezni, hogy az áldozatok jogait az érintett nyilvánosság tagjaira alkalmazzák. Ezen irányelv nem kötelezi a tagállamokat arra, hogy az érintett nyilvánosság tagjai számára biztosítsák azokat az eljárási jogokat a büntetőeljárás során, amelyeket az érintett nyilvánosság tagjaitól eltérő kategóriákba tartozó személyeknek biztosítanak.

(59) A tagállamoknak meg kell tenniük azokat a megfelelő intézkedéseket – például az állami és a magánszektor releváns érdekelt szereplőit megszólító tájékoztató és figyelemfelhívó kampányok, valamint kutatási és oktatási programok –, amelyek célja a környezeti bűncselekmények általános visszaszorítása és a környezeti bűnözés kockázatának csökkentése. Adott esetben a tagállamoknak együtt kell működniük az ilyen érdekelt felekkel. Ebben az összefüggésben a környezeti bűncselekmények megelőzésének javítását célzó intézkedések magukban foglalhatják a megfelelési és átvilágítási rendszerek előmozdítását, a gazdasági szereplők arra való ösztönzését, hogy az uniós környezetvédelmi jognak való megfelelés biztosítása érdekében alkalmazzanak megfelelési tisztviselőket, valamint az átláthatóságnak a környezetvédelmi büntetőjognak való megfelelés megerősítése érdekében történő előmozdítása. Emellett az ezen irányelv alapján a jogi személyekre kiszabott járulékos szankciók magukban foglalhatják a vállalatok

([12]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1937 irányelve (2019. október 23.) az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről (HL L 305., 2019.11.26., 17. o.).

([13]) Az Európai Parlament és a Tanács 2009/123/EK irányelve (2009. október 21.) a hajók által okozott szennyezésről és a jogsértésekre alkalmazandó szankciók bevezetéséről szóló 2005/35/EK irányelv módosításáról (HL L 280., 2009.10.27., 52. o.).

([14]) Az Európai Parlament és a Tanács 2012/29/EU irányelve (2012. október 25.) a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumelőírások megállapításáról és a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról (HL L 315., 2012.11.14., 57. o.).

azon kötelezettségét, hogy a környezetvédelmi előírásoknak való megfelelés javítása érdekében átvilágítási rendszereket vezessenek be, ami szintén hozzájárul a további környezeti bűncselekmények megelőzéséhez. Ezen túlmenően a tagállamok a környezeti bűncselekmények és azok pusztító következményei vonatkozásában fontolóra vehetik egy, a megelőző intézkedéseket támogató alap létrehozását.

(60) A környezeti bűncselekmények felderítését, nyomozását, az azokra vonatkozó büntetőeljárás lefolytatását vagy azok elbírálását végző nemzeti hatóságok erőforrásainak és jogérvényesítési hatáskörének hiánya akadályozza e bűncselekmények eredményes megelőzését és büntetését. Így különösen, a forráshiány megakadályozhatja a hatóságokat bármiféle intézkedés megtételében, vagy korlátozhatja jogérvényesítési intézkedéseiket, lehetővé téve, hogy az elkövetők elkerüljék a felelősségre vonást, vagy olyan büntetést kapjanak, amely nem felel meg a bűncselekmény súlyának. Ezért meg kell állapítani az erőforrásokra és a jogérvényesítési hatáskörökre vonatkozó minimumkritériumokat..

(61) A jogérvényesítési lánc eredményes működéséhez számos területhez kapcsolódó szaktudásra van szükség. Mivel a környezeti bűncselekmények által támasztott kihívások összetettsége és az ilyen bűncselekmények technikai jellege multidiszciplináris megközelítést igényel, valamennyi releváns illetékes hatóságon belül magas szintű jogi ismeretekre, műszaki szakértelemre és pénzügyi támogatásra, valamint magas szintű képzésre és szakosodásra van szükség. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a környezeti bűncselekmények felderítését, nyomozását, az azokra vonatkozó büntetőeljárás lefolytatását vagy azok elbírálását végző személyek feladatkörüknek megfelelő képzésben részesüljenek. Adott esetben a tagállamoknak – figyelembe véve alkotmányos hagyományaikat és jogrendszerük szerkezetét, valamint az egyéb körülményeket, például az érintett tagállam méretét – a nemzeti joggal összhangban értékelniük kell, hogy szükséges-e növelni e hatóságok környezetvédelmi bűncselekményekkel kapcsolatos szakosodási szintjét. Amennyiben az érintett tagállam kisméretű, és csak korlátozott számú illetékes hatósággal rendelkezik, az értékelés arra a következtetésre juthat, hogy e korlátozott számra tekintettel a szakosodás nem lehetséges vagy nem tanácsos. Így különösen, a jogérvényesítési lánc szakmai hozzáértésének és eredményességének maximalizálása érdekében a tagállamoknak mérlegelniük kell a környezeti büntetőügyekre szakosodott nyomozói egységek, ügyészek és bírók kijelölését is. Az általános büntetőbíróságok rendelkezésre bocsáthatnak bírói tanácsokat. A műszaki szakértelmet valamennyi releváns jogérvényesítési hatóság számára elérhetővé kell tenni.

(62) A közigazgatási, polgári és büntetőjogi intézkedéseket is magában foglaló hatékony, integrált és koherens jogérvényesítési rendszer biztosítása érdekében a tagállamoknak meg kell szervezniük a belső együttműködést és kommunikációt a közigazgatási és büntetőjogi jogérvényesítésben részt vevő valamennyi illetékes hatóságuk között, ideértve valamennyi, megelőző, büntető és felszámolási funkciókat gyakorló hatóságot.

(63) A tagállamoknak – az alkalmazandó szabályoknak megfelelően – az uniós ügynökségeken – különösen az Eurojuston és az Europolon – keresztül is együtt kell működniük egymás között, valamint az azok hatáskörébe tartozó területeken az uniós szervekkel, ideértve az Európai Ügyészséget és az Európai Csalás Elleni Hivatalt is. A határokon átnyúló együttműködésre és a kölcsönös bűnügyi jogsegélyre vonatkozó szabályok sérelme nélkül az ezen irányelvben meghatározott bűncselekmények elleni együttműködést kell megvalósítani, és adott esetben az Eurojust által az illetékes nemzeti hatóságoknak nyújtott technikai és operatív segítségnyújtást is belefoglalni, mivel ezen hatóságoknak össze kell hangolniuk nyomozásaikat. Adott esetben a Bizottság is nyújthat segítséget. Az ilyen segítségnyújtás nem vonhatja maga után a Bizottság részvételét az illetékes nemzeti hatóságok által lefolytatott egyedi büntetőügyekkel kapcsolatos nyomozásban vagy büntetőeljárásokban, és nem értelmezhető úgy, hogy magában foglalja a Bizottság pénzügyi támogatását vagy bármely más költségvetési kötelezettségvállalását.

(64) A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy az illetékes nemzeti hatóságok az ezen irányelvben meghatározott bűncselekményekért elítélt személyekre vonatkozó információkat a 2009/315/IB tanácsi kerethatározattal ([15]) összhangban kicseréljék egymás között.

(65) A környezeti bűncselekmények elleni küzdelem koherens megközelítésének biztosítása érdekében a tagállamoknak a környezeti bűncselekmények elleni küzdelemre vonatkozó nemzeti stratégiát kell elfogadniuk, közzétenniük, végrehajtaniuk és rendszeresen felülvizsgálniuk, meghatározva a célokat, a prioritásokat, valamint a megfelelő intézkedéseket és a szükséges forrásokat. Az említett nemzeti stratégiának ki kell térnie különösen a következő területekre: a környezeti bűncselekményekkel kapcsolatos nemzeti szakpolitika célkitűzései és prioritásai, az illetékes hatóságok közötti koordináció és együttműködés módjai, az elért eredmények rendszeres nyomon követésére és értékelésére szolgáló eljárások és mechanizmusok, valamint a környezeti bűncselekmények és a kapcsolódó jogsértések elleni küzdelem szempontjából közvetlenül releváns ügyekkel foglalkozó európai hálózatok támogatása.

([15]) A Tanács 2009/315/IB kerethatározata (2009. február 26.) a bűnügyi nyilvántartásból származó információk tagállamok közötti cseréjének megszervezéséről és azok tartalmáról (HL L 93., 2009.4.7., 23. o.).

A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy meghatározzák e stratégia megfelelő formáját, amely figyelembe veheti a hatalmi ágak és hatáskörök szétválasztása tekintetében meglévő alkotmányos hagyományaikat, és amely lehet ágazati jellegű vagy egy szélesebb körű stratégiai dokumentum része. Függetlenül attól, hogy a tagállamok egy vagy több stratégia elfogadásáról rendelkeznek-e, azok összesített tartalmának az egész tagállam területére ki kell terjednie.

(66) Az ezen irányelvben meghatározott bűncselekmények eredményes kezelése érdekében a tagállamok illetékes hatóságainak pontos, következetes és összehasonlítható statisztikai adatokat kell gyűjteniük az említett bűncselekményekről. A tagállamoknak ezért gondoskodniuk kell arról, hogy megfelelő rendszert működtessenek az ezen irányelvben meghatározott bűncselekményekre vonatkozó statisztikai adatok rögzítése és előállítása, valamint a meglévő ilyen adatok továbbítása céljából. Az említett statisztikai adatokat a jogérvényesítési tevékenységek stratégiai és operatív tervezésére, a környezeti bűncselekmények mértékének és tendenciáinak elemzésére, valamint a polgárok tájékoztatására kell felhasználni a tagállamok által. A tagállamoknak továbbítaniuk kell a Bizottság számára a környezeti bűncselekményekkel kapcsolatos eljárásokra vonatkozó, az egész tagállamon belül központosított vagy decentralizált szinten már létező adatokból kinyert, releváns statisztikai adatokat. A Bizottságnak értékelését a tagállamok által továbbított statisztikai adatok alapján rendszeresen értékelnie kell és jelentés formájában közzé kell tennie az eredményeket.

(67) Az ezen irányelv alapján a környezeti bűncselekményekkel kapcsolatosan továbbított statisztikai adatoknak összehasonlíthatónak kell lenniük a tagállamok között, és azokat közös minimumelőírások alapján kell kinyerni. Ezen irányelv végrehajtása egységes feltételeinek biztosítása érdekében végrehajtási hatáskört kell ruházni a Bizottságra, hogy meghatározza a statisztikai adatok továbbításának egységes formátumát. Ezeket a végrehajtási hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek ([16]) megfelelően kell gyakorolni.

(68) A szankciók típusaira és szintjeire vonatkozó statisztikai adatoknak – ideértve a kapcsolódó bűncselekmény-kategóriákra vonatkozó információkat is – a Bizottság részére ezen irányelvvel összhangban történő továbbításának egységes formátumát az ezen irányelvben előírt bizottsági eljárásnak megfelelően kell meghatározni.

(69) Az EUSZ-hez és az EUMSZ-hez csatolt, az Egyesült Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről szóló 21. jegyzőkönyv 1. és 2. cikkével, valamint 4a. cikke (1) bekezdésével összhangban, az említett jegyzőkönyv 4. cikkének sérelme nélkül, Írország nem vesz részt ennek az irányelvnek az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.

(70) Az EUSZ-hoz és az EUMSZ-hez csatolt, Dánia helyzetéről szóló 22. jegyzőkönyv 1. és 2. cikke értelmében Dánia nem vesz részt ennek az irányelvnek az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.

(71) Ezen irányelv célja a 2008/99/EK irányelv rendelkezéseinek módosítása és kiterjesztése. Mivel nagyszámú és lényeges módosításról van szó, az egyértelműség érdekében a 2008/99/EK irányelvet teljes egészében fel kell váltani azon tagállamok tekintetében, amelyekre nézve ezen irányelv kötelező.

(72) A 2009/123/EK irányelv a szennyező anyagok hajók általi kibocsátásával kapcsolatos bűncselekményekre és szankciókra vonatkozó rendelkezésekkel egészítette ki a 2005/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet ([17]). Az ilyen bűncselekményeknek és szankcióknak ezen irányelv hatálya alá kell tartozniuk. Ezért a 2009/123/EK irányelvet fel kell váltani azon tagállamok tekintetében, amelyekre nézve ezen irányelv kötelező. Az említett felváltás nem érintheti az említett tagállamoknak az említett irányelv nemzeti jogba való átültetésére vonatkozó határidővel kapcsolatos kötelezettségét. Ennek megfelelően azon tagállamok tekintetében, amelyekre nézve ezen irányelv kötelező, a 2005/35/EK irányelvnek a 2009/123/EK irányelv által beillesztett vagy felváltott rendelkezéseire való hivatkozásokat az ezen irányelvre való hivatkozásokként kell értelmezni. Azon tagállamok tekintetében, amelyekre nézve ezen irányelv nem kötelező, a 2009/123/EK irányelvvel módosított 2005/35/EK irányelvnek továbbra is kötelezőnek kell lennie.

([16]) Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

([17]) Az Európai Parlament és a Tanács 2005/35/EK irányelve (2005. szeptember 7.) a hajók által okozott szennyezésről és a szennyezéssel elkövetett jogsértésekre alkalmazandó, büntetőjogi szankciókat is magukban foglaló szankciók bevezetéséről (HL L 255., 2005.9.30., 11. o.).

(73) mivel ezen irányelv céljait – nevezetesen a környezeti bűncselekmények közös fogalommeghatározásainak, valamint a súlyos bűncselekményekért kiszabható arányos, hatékony és visszatartó erejű büntetőjogi szankciók rendelkezésre állásának biztosítását – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, e célok azonban – többek között az érintett jogellenes magatartás által okozható, határokon átnyúló környezeti károsodás miatt, valamint a szükséges válaszreakció terjedelme és hatásai miatt – az Unió szintjén jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat az EUSZ 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket.

(74) Az ezen irányelv szerinti kötelezettségek nem érintik a büntetőeljárások során biztosítandó eljárási jogokra vonatkozó uniós jogszabályokat, és a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a büntetőeljárás során maradéktalanul tiszteletben tartsák a gyanúsítottak vagy vádlottak eljárási jogait.

(75) Ezen irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és betartja különösen a Charta által elismert elveket, ideértve a személyes adatok védelmét, a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságát, a vállalkozás szabadságát, valamint a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jogot, az ártatlanság vélelmét és a védelemhez való jogot, a bűncselekmények és a szankciók törvényességének és arányosságának elveit, továbbá a kétszeres eljárás alá vonás és a kétszeres büntetés tilalmát. Ezen irányelv az említett jogok és elvek teljeskörű tiszteletben tartásának biztosítására törekszik, és azt ennek megfelelően kell végrehajtani.

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

Tárgy

Ezen irányelv a környezet hatékonyabb védelme érdekében minimumszabályokat állapít meg a bűncselekmények és a szankciók tekintetében, valamint a környezeti bűncselekmények megelőzését és az azok elleni küzdelmet, és az uniós környezetvédelmi jogszabályok hatékony végrehajtását célzó intézkedések tekintetében.

2. cikk

Fogalommeghatározások

(1) Az ezen irányelvben – a 3. cikk (2) bekezdésében felsorolt magatartások leírása céljából – használt kifejezéseket adott esetben a 3. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett uniós jogban meghatározott fogalommeghatározásokkal összhangban kell értelmezni.

(2) Ezen irányelv alkalmazásában:

a) „jogi személy”: bármely jogalany, amely az alkalmazandó nemzeti jog értelmében ilyen jogállással rendelkezik, kivéve az államokat vagy az államhatalmat gyakorló közjogi szerveket, valamint a nemzetközi közjogi szervezeteket;

b) „védett területen belüli élőhely”: egy faj bármely olyan élőhelye, amely számára a 2009/147/EK irányelv 4. cikkének (1) vagy (2) bekezdése szerinti különleges védelmi területet jelöltek ki, vagy bármely olyan természetes élőhely vagy egy faj olyan élőhelye, amely számára a 92/43/EGK irányelv 4. cikkének (4) bekezdése szerinti különleges természetvédelmi területet jelöltek ki, vagy amelyet a 92/43/EGK irányelv 4. cikkének (2) bekezdése alapján felvettek a közösségi jelentőségű természeti területek jegyzékébe;

c) „ökoszisztéma”: növény-, állat- gomba- és mikroorganizmus-közösségek és azok élettelen környezetének dinamikus, funkcionális egységként kölcsönhatásban álló együttese, amely magában foglalja az élőhelytípusokat, a fajok élőhelyeit és a fajpopulációkat.

3. cikk

Bűncselekmények

(1) A tagállamok biztosítják, hogy az e cikk (2) és (3) bekezdésében felsorolt magatartások – amennyiben szándékosak –, valamint az e cikk (4) bekezdésében említett magatartások, amennyiben azokat legalább súlyos gondatlanságból tanúsítják, bűncselekményeknek minősüljenek, amennyiben az említett magatartások jogellenesek.

Ezen irányelv alkalmazásában jogellenes az a magatartás, amely sérti:

a) azon uniós jogot, amely hozzájárul az Unió környezetpolitikájának az EUMSZ 191. cikkének (1) bekezdésében meghatározott célkitűzései valamelyikének megvalósításához; vagy

b) egy tagállam olyan törvényét, rendeletét vagy közigazgatási rendelkezését, vagy egy tagállam illetékes hatósága által hozott olyan határozatot, amely az a) pontban említett uniós jognak érvényt szerez.

Az ilyen magatartás még akkor is jogellenes, amennyiben azt valamely tagállam illetékes hatósága által kibocsátott engedély alapján tanúsítják, ha az említett engedélyt csalárd módon vagy vesztegetéssel, zsarolással vagy kényszerítéssel szerezték meg, vagy ha az ilyen engedély nyilvánvalóan sérti a releváns alapvető jogi követelményeket.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a következő magatartások – amennyiben jogellenesek és szándékosak – bűncselekménynek minősüljenek:

a) anyagok vagy szubsztanciák, energia vagy ionizáló sugárzás levegőbe, talajba vagy vízbe történő bejuttatása, kibocsátása vagy bevezetése olyan mennyiségben, amely bármely személy halálát vagy súlyos sérülését okozza vagy okozhatja, vagy jelentős károsodást okoz vagy okozhat a levegő, a talaj vagy a víz minőségében, vagy jelentős károsodást egy ökoszisztémában, az állatokban vagy a növényekben;

b) olyan termék tiltás vagy a környezet védelmét célzó egyéb követelmény megsértésével történő forgalomba hozatala, amelynek nagyobb léptékű használata – nevezetesen a termék több felhasználó általi használata, azok számától függetlenül – anyagok vagy szubsztanciák, energia vagy ionizáló sugárzás levegőbe, talajba vagy vízbe történő bejuttatását, kibocsátását vagy bevezetését eredményezi, és bármely személy halálát vagy súlyos sérülését okozza vagy okozhatja, vagy jelentős károsodást okoz vagy okozhat a levegő, a talaj vagy a víz minőségében, vagy jelentős károsodást egy ökoszisztémában, az állatokban vagy a növényekben;

c) anyagok vagy szubsztanciák gyártása, forgalomba hozatala vagy forgalmazása, kivitele vagy felhasználása, akár önmagukban, akár keverékekben vagy árucikkekben, beleértve az árucikkbe történő hozzáadásukat is, amennyiben az ilyen magatartás bármely személy halálát vagy súlyos sérülését okozza vagy okozhatja, jelentős károsodást okoz vagy okozhat a levegő, a talaj vagy a víz minőségében, vagy jelentős károsodást egy ökoszisztémában, az állatokban vagy a növényekben, továbbá:

   i. az 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ([18]) VIII. címe és XVII. melléklete értelmében korlátozás alá esik;

   ii. az 1907/2006/EK rendelet VII. címe értelmében tiltott;

   iii. nem felel meg az 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek ([19]);

   iv. nem felel meg az 528/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek ([20]);

   v. nem felel meg az 1272/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek ([21]); vagy

([18]) Az Európai Parlament és a Tanács 1907/2006/EK rendelete (2006. december 18.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 396., 2006.12.30., 1. o.).

([19]) Az Európai Parlament és a Tanács 1107/2009/EK rendelete (2009. október 21.) a növényvédő szerek forgalomba hozataláról, valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 309., 2009.11.24., 1. o.).

([20]) Az Európai Parlament és a Tanács 528/2012/EU rendelete (2012. május 22.) a biocid termékek forgalmazásáról és felhasználásáról (HL L 167., 2012.6.27., 1. o.).

([21]) Az Európai Parlament és a Tanács 1272/2008/EK rendelete (2008. december 16.) az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról, a 67/548/EGK és az 1999/45/EK irányelv módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1907/2006/EK rendelet módosításáról (HL L 353., 2008.12.31., 1. o.).

vi. az (EU) 2019/1021 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([22]) I. melléklete értelmében tiltott;

d) higany, higanyvegyületek, higanykeverékek és hozzáadott higanyt tartalmazó termékek gyártása, felhasználása, tárolása, behozatala vagy kivitele, amennyiben az ilyen magatartás nem felel meg az (EU) 2017/852 európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([23]) meghatározott követelményeknek, és bármely személy halálát vagy súlyos sérülését okozza vagy okozhatja, jelentős károsodást okoz vagy okozhat a levegő-, talaj- vagy vízminőségben, vagy jelentős károsodást egy ökoszisztémában, az állatokban vagy a növényekben;

e) a 2011/92/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv ([24]) 1. cikke (2) bekezdése a) pontjának értelmében vett, annak 4. cikke (1) és (2) bekezdésében említett projektek kivitelezése, amennyiben ilyen magatartást engedély nélkül hajtanak végre, és az jelentős károsodást okoz vagy okozhat a levegő vagy a talaj minőségében, vagy a víz minőségében vagy állapotában, vagy jelentős károsodást egy ökoszisztémában, az állatokban vagy a növényekben;

f) hulladékgyűjtés, -szállítás vagy -kezelés, az említett műveletek felügyelete és a hulladéklerakók utógondozása, beleértve a kereskedőként vagy közvetítőként végzett tevékenységet is, amennyiben az ilyen magatartás:

i. a 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([25]) 3. cikkének (2) bekezdésében meghatározott veszélyes hulladékot érint, és az ilyen hulladék nem elhanyagolható mennyiségét érinti; vagy

ii. az i. pontban említettől eltérő hulladékot érint, és bármely személy halálát vagy súlyos sérülését okozza vagy okozhatja, illetve jelentős károsodást okoz vagy okozhat a levegő, a talaj vagy a víz minőségében, egy ökoszisztémában, az állatokban vagy a növényekben;

g) az (EU) 2024/1157 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([26]) 2. cikke 26. pontjának értelmében vett hulladékszállítás, amennyiben az ilyen magatartás nem elhanyagolható mennyiséget érint, függetlenül attól, hogy azt egyszeri vagy – egymással összefüggőnek látszó – többszöri szállítás keretében kivitelezik;

h) a hajóknak a 1257/2013/EU rendelet hatálya alá tartozó újrafeldolgozása, amennyiben az ilyen magatartás nem felel meg az említett rendelet 6. cikke (2) bekezdésének a) pontjában említett követelményeknek;

i) a 2005/35/EK irányelv 3. cikkének hatálya alá tartozó olyan, hajók általi szennyező anyag-kibocsátás az említett irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében említett bármely területen – kivéve, ha az ilyen hajók általi kibocsátás megfelel az említett irányelv 5. cikkében meghatározott kivételekre vonatkozó feltételeknek –, amely a vízminőség romlását okozza vagy okozhatja, vagy jelentős károsodást okoz vagy okozhat a tengeri környezetben;

([22]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1021 rendelete (2019. június 20.) a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról (HL L 169., 2019.6.25., 45. o.).

([23]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/852 rendelete (2017. május 17.) a higanyról és az 1102/2008/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 137., 2017.5.24., 1. o.).

([24]) Az Európai Parlament és a Tanács 2011/92/EU irányelve (2011. december 13.) az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról (HL L 26., 2012.1.28., 1. o.).

([25]) Az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelve (2008. november 19.) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 312., 2008.11.22., 3. o.).

([26]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1157 (2024. április 11.) rendelete a hulladékszállításról, az 1257/2013/EU és az (EU) 1020/1056 rendelet módosításáról, valamint az 1013/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1157, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1157/oj).

j) olyan létesítmény üzemeltetése vagy bezárása, amelyben veszélyes tevékenységet folytatnak, vagy amelyben veszélyes anyagokat vagy keverékeket tárolnak vagy használnak fel, amennyiben az ilyen magatartás vagy veszélyes tevékenység, anyag vagy keverék a 2012/18/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv ([27]) vagy a 2010/75/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv ([28]) hatálya alá tartozik, és amennyiben az ilyen magatartás bármely személy halálát vagy súlyos sérülését okozza vagy okozhatja, vagy jelentős károsodást okoz vagy okozhat a levegő, a talaj vagy a víz minőségében, vagy jelentős károsodást egy ökoszisztémában, az állatokban vagy a növényekben;

k) létesítmény építése, üzemeltetése és leszerelése, amennyiben az ilyen magatartás és az ilyen létesítmény a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv ([29]) hatálya alá tartozik, és amennyiben az ilyen magatartás bármely személy halálát vagy súlyos sérülését okozza vagy okozhatja, vagy jelentős károsodást okoz vagy okozhat a levegő, a talaj vagy a víz minőségében, vagy jelentős károsodást egy ökoszisztémában, az állatokban vagy a növényekben;

l) radioaktív anyag vagy radioaktív szubsztancia gyártása, előállítása, feldolgozása, kezelése, használata, tartása, tárolása, szállítása, behozatala, kivitele vagy ártalmatlanítása, amennyiben az ilyen magatartás és az ilyen anyag vagy szubsztancia a 2013/59/Euratom ([30]), a 2014/87/Euratom ([31]) vagy a 2013/51/Euratom ([32]) tanácsi irányelv hatálya alá tartozik, és amennyiben az ilyen magatartás bármely személy halálát vagy súlyos sérülését okozza vagy okozhatja, vagy jelentős károsodást okoz vagy okozhat a levegő, a talaj vagy a víz minőségében, vagy jelentős károsodást egy ökoszisztémában, az állatokban vagy a növényekben;

m) a 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([33]) értelmében vett felszíni víz vagy felszín alatti víz kinyerése, amennyiben az ilyen magatartás jelentős károsodást okoz vagy okozhat a felszíni víztestek ökológiai állapotában vagy ökológiai potenciáljában, vagy a felszín alatti víztestek mennyiségi állapotában;

n) a 92/43/EGK tanácsi irányelv ([34]) IV. mellékletében vagy V. mellékletében – amennyiben az V. mellékletben szereplő fajokra ugyanazon intézkedések vonatkoznak, mint a IV. mellékletben említett fajokra –, valamint a 2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([35]) 1. cikkében említett vadon élő állat- vagy növényfajok egy vagy több példányának leölése, megsemmisítése, elvétele, birtoklása, értékesítése vagy eladásra kínálása, kivéve, ha az ilyen magatartás az ilyen példányok elhanyagolható mennyiségét érinti;

o) a 338/97/EK tanácsi rendelet ([36]) A. és B. mellékletében felsorolt, vadon élő állat- vagy növényfajok egy vagy több példányával, vagy azok részeivel vagy származékaival történő kereskedés, valamint az említett rendelet C. mellékletében felsorolt ilyen fajok egy vagy több példányának, azok részeinek vagy származékainak behozatala, kivéve, ha az ilyen magatartás az ilyen példányok elhanyagolható mennyiségét érinti;

([27]) Az Európai Parlament és a Tanács 2012/18/EU irányelve (2012. július 4.) a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek veszélyének kezeléséről, valamint a 96/82/EK tanácsi irányelv módosításáról és későbbi hatályon kívül helyezéséről (HL L 197., 2012.7.24., 1. o.).

([28]) Az Európai Parlament és a Tanács 2010/75/EU irányelve (2010. november 24.) az ipari kibocsátásokról (a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése) (HL L 334., 2010.12.17., 17. o.).

([29]) Az Európai Parlament és a Tanács 2013/30/EU irányelve (2013. június 12.) a tengeri olaj- és gázipari tevékenységek biztonságáról és a 2004/35/EK irányelv módosításáról (HL L 178., 2013.6.28., 66. o.).

([30]) A Tanács 2013/59/Euratom irányelve (2013. december 5.) az ionizáló sugárzás miatti sugárterhelésből származó veszélyekkel szembeni védelmet szolgáló alapvető biztonsági előírások megállapításáról, valamint a 89/618/Euratom, a 90/641/Euratom, a 96/29/Euratom, a 97/43/Euratom és a 2003/122/Euratom irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 13., 2014.1.17., 1. o.).

([31]) A Tanács 2014/87/Euratom irányelve (2014. július 8.) a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági közösségi keretrendszerének létrehozásáról szóló 2009/71/Euratom irányelv módosításáról (HL L 219., 2014.7.25., 42. o.).

([32]) A Tanács 2013/51/Euratom irányelve (2013. október 22.) a lakosság egészségének az emberi fogyasztásra szánt vízben található radioaktív anyagokkal szembeni védelmére vonatkozó követelmények meghatározásáról (HL L 296., 2013.11.7., 12. o.).

([33]) Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (HL L 327., 2000.12.22., 1. o.).

([34]) A Tanács 92/43/EGK irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről (HL L 206., 1992.7.22., 7. o.).

([35]) Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről, (HL L 20., 2010.1.26., 7. o.).

([36]) A Tanács 338/97/EK rendelete (1996. december 9.) a vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről (HL L 61., 1997.3.3., 1. o.).

p) releváns áruknak vagy releváns termékeknek az uniós piacon történő forgalomba hozatala vagy forgalmazása, vagy az uniós piacról történő kivitele, amennyiben az sérti az (EU) 2023/1115 rendelet 3. cikkében meghatározott tilalmat, kivéve, ha az ilyen magatartás elhanyagolható mennyiséget érint;

q) minden olyan magatartás, amely egy védett területen belüli élőhely károsodását vagy a 92/43/EGK irányelv II. mellékletének a) pontjában felsorolt állatfajok egy védett területen belüli megzavarását okozza, az említett irányelv 6. cikk (2) bekezdésének értelmében, amennyiben az ilyen károsodás vagy zavarás jelentős;

r) az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós faj behozatala az Unió területére, forgalomba hozatala, tartása, tenyésztése, szállítása, használata, cseréje, szaporításának, tenyésztésének vagy termesztésének lehetővé tétele, környezetbe való kiengedése, vagy elterjesztése, ha az ilyen magatartás sérti:

i. az 1143/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([37]) 7. cikkének (1) bekezdésében meghatározott korlátozást, és bármely személy halálát vagy súlyos sérülését okozza vagy okozhatja, vagy jelentős károsodást okoz vagy okozhat a levegő, a talaj vagy a víz minőségében, egy ökoszisztémában, az állatokban vagy a növényekben; vagy

ii. az 1143/2014/EU rendelet 8. cikke alapján kiadott engedély vagy az említett rendelet 9. cikke alapján megadott engedély valamely feltételét, és bármely személy halálát vagy súlyos sérülését okozza vagy okozhatja, vagy jelentős károsodást okoz vagy okozhat a levegő, a talaj vagy a víz minőségében, egy ökoszisztémában, az állatokban vagy a növényekben;

s) az (EU) 2024/590 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([38]) 2. cikkének a) pontjában említett ózonkárosító anyagok előállítása, forgalomba hozatala, behozatala, kivitele, felhasználása vagy kiengedése, akár önmagukban, akár keverékként, vagy az említett rendelet 2. cikkének b) pontjában említett, ózonkárosító anyagokat tartalmazó, illetve ilyen anyagokkal működő termékek és berendezések, valamint azok részeinek előállítása, forgalomba hozatala, behozatala, kivitele vagy felhasználása;

t) az (EU) 2024/573 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([39]) 2. cikkének a) pontjában említett fluortartalmú üvegházhatású gázok előállítása, forgalomba hozatala, behozatala, kivitele, felhasználása vagy kiengedése, akár önmagukban, akár keverékként, vagy az említett rendelet 2. cikkének b) pontjában említett, fluortartalmú üvegházhatású gázokat tartalmazó vagy ilyen gázokkal működő termékek és berendezések, valamint azok részeinek előállítása, forgalomba hozatala, behozatala, kivitele vagy felhasználása, vagy az ilyen termékek és berendezések üzembe helyezése;

(3) A tagállamok biztosítják, hogy a (2) bekezdésben felsorolt magatartásokkal kapcsolatos bűncselekmények minősített bűncselekményeknek minősüljenek, ha:

a) az ilyen magatartások egy jelentős méretű vagy környezeti értékű ökoszisztéma, vagy egy védett területen található élőhely, vagy

b) a levegő-, talaj- vagy vízminőség pusztulását vagy akár visszafordíthatatlan, akár hosszan tartó, széles körű és jelentős károsodását okozzák.

(4) A tagállamok biztosítják, hogy a (2) bekezdés a)–d), f) g), i)- q) pontjában, r) pontjának ii. alpontjában, valamint s) és t) pontjában felsorolt magatartások bűncselekménynek minősüljenek, amennyiben az említett magatartások jogellenesek, és azokat legalább súlyos gondatlanságból tanúsítják.

([37]) Az Európai Parlament és a Tanács 1143/2014/EU rendelete (2014. október 22.) az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről (HL L 317., 2014.11.4., 35. o.).

([38]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/590 rendelete (2024. február 7.) az ózonréteget lebontó anyagokról és az 1005/2009/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/590, 2024.2.20., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/590/oj).

([39]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/573 rendelete (2024. február 7.) a fluortartalmú üvegházhatású gázokról, az (EU) 2019/1937 irányelv módosításáról és az 517/2014/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/573, 2024.2.20., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/573/oj).

(5) A (2) bekezdésben felsorolt magatartásokkal kapcsolatos bűncselekményeken kívül, a tagállamok nemzeti jogukkal összhangban további bűncselekményekről is rendelkezhetnek a környezet védelme érdekében.

(6) A tagállamok biztosítják, hogy annak értékelésekor, hogy – a (2) bekezdés a)–e) pontjában, f) pontjának ii. alpontjában, j)–m) és r) pontjában felsorolt magatartásoktekintetében – a károsodás vagy a valószínűsíthető károsodás jelentős-e, adott esetben figyelembe vegyenek egyet vagy többet a következő elemek közül:

a) az érintett környezet eredeti állapota;

b) az, hogy a károsodás hosszú távú, középtávú vagy rövid távú-e;

c) a károsodás mértéke;

d) a károsodás visszafordíthatósága.

(7) A tagállamok biztosítják, hogy annak értékelésekor, hogy a (2) bekezdés a)–e) pontjában, f) pontjának ii. alpontjában, i)–m) és r) pontjában felsorolt magatartások okozhatnak-e károsodást a levegő vagy a talaj minőségében, vagy a víz minőségében vagy állapotában, vagy egy ökoszisztémában, az állatokban vagy a növényekben, adott esetben figyelembe vegyenek egyet vagy többet a következő elemek közül:

a) a magatartás a környezet vagy az emberi egészség szempontjából kockázatosnak vagy veszélyesnek minősülő tevékenységhez kapcsolódik, és olyan engedélyhez kötött, amelyet nem szereztek be vagy nem tartottak be;

b) az (1) bekezdés második albekezdésének a) és b) pontjában említett uniós vagy nemzeti jogban vagy a releváns tevékenységre kiadott engedélyben meghatározott szabályozási küszöbérték, érték, vagy másik kötelező paraméter túllépésének mértéke;

c) hogy az anyag vagy szubsztancia veszélyesnek vagy a környezetre vagy az emberi egészségre egyéb módon ártalmasnak minősül-e.

(8) Annak felmérése során, hogy a mennyiség a (2) bekezdés f) pontja i. alpontjának, valamint g), n), o) és p) pontjának alkalmazásában elhanyagolható vagy nem elhanyagolható-e, a tagállamok biztosítják, hogy a következő elemek közül adott esetben egyet vagy többet figyelembe vegyenek:

a) az érintett árucikkek száma;

b) az (1) bekezdés második albekezdésében, a) és b) pontjában említett uniós vagy nemzeti jogban előírt valamely szabályozási küszöbérték, érték vagy másik kötelező paraméter túllépésének mértéke;

c) az érintett állat- vagy növényfaj védettségi helyzete;

d) a környezet helyreállításának költsége, amennyiben ezen költség felbecsülése lehetséges.

4. cikk

Felbujtás, bűnsegély és kísérlet

(1) A tagállamok biztosítják, hogy bűncselekményként legyen büntetendő valamely, a 3. cikk (2) és (3) bekezdésének hatálya alá tartozó bűncselekmény elkövetésére való felbujtás és az ahhoz nyújtott bűnsegély.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy bűncselekményként legyen büntetendő valamely, a 3. cikk (2) bekezdésének a)–d), f) és g), i)–m), valamint o), p), r), s) és t) pontjának hatálya alá tartozó bűncselekmény elkövetésére irányuló kísérlet.

5. cikk

Természetes személyekkel szembeni szankciók

(1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a 3. és 4. cikkben említett bűncselekmények hatékony, arányos és visszatartó erejű büntetőjogi szankciókkal legyenek büntetendők.

(2) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket a következők biztosítására:

a) a 3. cikk (2) bekezdése a)–d), f), j), k), l) és r) pontjának hatálya alá tartozó bűncselekmények felső büntetési tétele legalább tíz év szabadságvesztés, ha bármely személy halálát okozzák;

b) a 3. cikk (3) bekezdésének hatálya alá tartozó bűncselekmények felső büntetési tétele legalább nyolc év szabadságvesztés;

c) a 3. cikk (4) bekezdésének hatálya alá tartozó bűncselekmények felső büntetési tétele – amennyiben az említett bekezdés a 3. cikk (2) bekezdésének a)–d), f), j), k) és l) pontjára hivatkozik – legalább öt év szabadságvesztés, ha bármely személy halálát okozzák;

d) a 3. cikk (2) bekezdése a)–l), p), s) és t) pontjának hatálya alá tartozó bűncselekmények felső büntetési tétele legalább öt év szabadságvesztés;

e) a 3. cikk (2) bekezdése m), n), o), q) és r) pontjának hatálya alá tartozó bűncselekmények felső büntetési tétele legalább három év szabadságvesztés.

(3) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a 3. és a 4. cikk szerinti bűncselekményeket elkövető természetes személyekkel szemben járulékos büntetőjogi vagy nem büntetőjogi szankciókat vagy intézkedéseket alkalmazhassanak, amelyek magukban foglalhatják a következőket:

a) kötelezés arra, hogy:

i. a környezetet adott időn belül helyreállítsák, ha a károsodás visszafordítható, vagy

ii. a környezetben okozott károsodást ellentételező kártérítést fizessenek, ha a károsodás visszafordíthatatlan, vagy az elkövető nem képes az ilyen helyreállítás elvégzésére;

b) a magatartás súlyosságával, valamint az érintett természetes személy egyéni, pénzügyi és egyéb körülményeivel arányos pénzbírságok, és amelyeket adott esetben a környezetben okozott károsodás súlyosságának és tartamának, valamint a bűncselekményből származó pénzügyi haszonnak a kellő figyelembevételével határoznak meg;

c) a közfinanszírozásból való kizárás, ideértve a közbeszerzési eljárásokat, a vissza nem térítendő támogatásokat, a koncessziókat és az engedélyeket is;

d) eltiltás a bűncselekmény elkövetésére használttal azonos típusú vezető tisztség betöltésétől egy jogi személyen belül;

e) az olyan tevékenységek végzésére vonatkozó engedélyek és jóváhagyások visszavonása, amelyek a releváns bűncselekmény elkövetését eredményezték;

f) közhivatali tisztségek betöltésétől való ideiglenes eltiltás;

g) közérdek fennállása esetén, eseti értékelést követően az elkövetett bűncselekményre és a kiszabott szankciókra vagy intézkedésekre vonatkozó bírósági határozat egészének vagy egy részének közzététele, amely csak kellően indokolt kivételes esetekben tartalmazhatja az elítélt személyek személyes adatait.

6. cikk

Jogi személyek felelőssége

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a jogi személyek felelősségre vonhatók legyenek a 3. és 4. cikkben említett olyan bűncselekményekért, amennyiben az ilyen bűncselekményeket az említett jogi személyek javára követte el bármely olyan személy, aki az érintett jogi személyen belül vezető tisztséget tölt be, akár saját nevében, akár a jogi személy valamely szervének tagjaként eljárva, a következők alapján:

a) a jogi személy képviseletének joga;

b) a jogi személy nevében történő döntéshozatal joga; vagy

c) a jogi személyen belüli ellenőrzés gyakorlásának joga.

(2) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a jogi személyek felelősségre vonhatók legyenek amennyiben az (1) bekezdésben említett személy által gyakorolt felügyelet vagy ellenőrzés hiánya tette lehetővé, hogy a jogi személy javára egy neki alárendelt személy a 3. és a 4. cikkben említett valamely bűncselekményt elkövesse.

(3) A jogi személyek e cikk (1) és (2) bekezdése alapján fennálló felelőssége nem zárja ki az olyan természetes személyek elleni büntetőeljárást, akik a 3. és a 4. cikkben említett bűncselekményeket tettesként követik el, azokban felbujtóként vagy bűnsegédként vesznek részt.

7. cikk

Jogi személyekkel szembeni szankciók

(1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a 6. cikk (1) vagy (2) bekezdése alapján felelősségre vont jogi személy hatékony, arányos és visszatartó erejű, büntetőjogi vagy nem büntetőjogi szankciókkal vagy intézkedésekkel legyen büntetendő.

(2) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a 6. cikk (1) és (2) bekezdése értelmében a 3. és 4. cikkben említett bűncselekményekért felelősségre vont jogi személyekre vonatkozó szankciók vagy intézkedések magukban foglaljanak büntetőjogi vagy nem büntetőjogi pénzbírságokat, és magukban foglalhassanak egyéb büntetőjogi vagy nem büntetőjogi szankciókat vagy intézkedéseket, így például a következőket:

a) kötelezés arra, hogy:

   i. a környezetet adott időn belül helyreállítsák, ha a károsodás visszafordítható, vagy

   ii. a környezetben okozott károsodást ellentételező kártérítést fizessenek, ha a károsodás visszafordíthatatlan, vagy az elkövető nem képes az ilyen helyreállítás elvégzésére;

b) állami kedvezményekből vagy támogatásokból való kizárás;

c) a közfinanszírozásból való kizárás, ideértve a közbeszerzési eljárásokat, a vissza nem térítendő támogatásokat, a koncessziókat és az engedélyeket is;

d) üzleti tevékenység folytatásától való átmeneti vagy végleges eltiltás;

e) az olyan tevékenységek végzésére vonatkozó engedélyek és jóváhagyások visszavonása, amelyek a releváns bűncselekmény elkövetését eredményezték;

f) bírósági felügyelet alá helyezés;

g) bíróság által elrendelt felszámolás;

h) a bűncselekmény elkövetésére használt létesítmények bezárása;

i) kötelezés átvilágítási rendszer létrehozására, a környezetvédelmi előírások betartásának fokozása érdekében;

j) közérdek fennállása esetén az elkövetett bűncselekményre és a kiszabott szankciókra vagy intézkedésekre vonatkozó bírósági határozat egészének vagy egy részének közzététele, a magánélet és a személyes adatok védelmére vonatkozó szabályok sérelme nélkül.

(3) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy – legalább a 6. cikk (1) bekezdése alapján felelősségre vont jogi személyek esetében – a 3. cikk (2) bekezdésének hatálya alá tartozó bűncselekmények büntetőjogi vagy nem büntetőjogi jellegű pénzbírsággal legyenek sújthatók, amelynek összege arányos az érintett jogi személy magatartásának súlyosságával, valamint egyéni, pénzügyi és egyéb körülményeivel. A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy az ilyen pénzbírság felső tétele ne legyen kevesebb, mint:

a) a 3. cikk (2) bekezdésének a)–l), p), s) és t) pontjának hatálya alá tartozó bűncselekmények esetében:

i. a jogi személy által a jogsértés elkövetését megelőző üzleti évben vagy a pénzbírság kiszabásáról szóló határozatot megelőző üzleti évben elért teljes globális árbevétel 5 %-a, vagy

ii. 40 000 000 EUR-nak megfelelő összeg;

b) a 3. cikk (2) bekezdésének m), n), o), q) és r) pontjának hatálya alá tartozó bűncselekmények esetében:

i. a jogi személy által a jogsértés elkövetését megelőző üzleti évben vagy a pénzbírság kiszabásáról szóló határozatot megelőző üzleti évben elért teljes globális árbevétel 3 %-a, vagy

ii. 24 000 000 EUR-nak megfelelő összeg;

A tagállamok megállapíthatnak szabályokat azon esetekre, amikor a pénzbírság összegét nem lehet a jogi személy által a bűncselekmény elkövetésének évét megelőző üzleti évben vagy a pénzbírság kiszabásáról szóló határozatot megelőző üzleti évben elért teljes globális árbevétel alapján meghatározni.

(4) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a 6. cikk értelmében a 3. cikk (3) bekezdésének hatálya alá tartozó bűncselekményért felelősségre vont jogi személyek szigorúbb büntetőjogi és nem büntetőjogi szankciókkal és intézkedésekkel legyenek büntetendők, mint a 3. cikk (2) bekezdésének hatálya alá tartozó bűncselekmények.

8. cikk

Súlyosító körülmények

Amennyiben a következő körülmények nem tartoznak a 3. cikkben említett bűncselekmények tényállási elemei közé, a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a 3. és a 4. cikkben említett releváns bűncselekményekkel kapcsolatban a következő körülmények közül egy vagy több – a nemzeti joggal összhangban – súlyosító körülménynek legyen tekinthető:

a) a bűncselekmény egy ökoszisztéma pusztulását, vagy visszafordíthatatlan vagy hosszan tartó jelentős károsodását okozta;

b) a bűncselekményt a 2008/841/IB tanácsi kerethatározat ([40]) meghatározása szerinti bűnszervezet keretében követték el;

c) a bűncselekmény hamis vagy hamisított okirat elkövető általi felhasználásával járt;

d) a bűncselekményt hivatalos személy követte el feladatai ellátása során;

e) az elkövetőt korábban már jogerősen elítélték a 3. vagy 4. cikkben említettekkel azonos jellegű bűncselekményért;

f) a bűncselekmény közvetlenül vagy közvetve jelentős anyagi hasznot generált, vagy a várakozások szerint generált volna, vagy annak révén jelentős kiadásokat kerültek el, amennyiben az ilyen hasznok vagy kiadások megállapíthatók;

g) az elkövető bizonyítékokat semmisített meg vagy tanúkat vagy panaszosokat félemlített meg;

([40]) A Tanács 2008/841/IB kerethatározata (2008. október 24.) a szervezett bűnözés elleni küzdelemről (HL L 300., 2008.11.11., 42. o.).

h) a bűncselekményt a 2009/147/EK irányelv 4. cikkének (1) vagy (2) bekezdése szerinti különleges védelmi területen, vagy a 92/43/EGK irányelv 4. cikkének (4) bekezdése szerinti különleges természetvédelmi területen, vagy a 92/43/EGK irányelv 4. cikkének (2) bekezdése alapján a közösségi jelentőségű természeti területek jegyzékébe felvett területen követték el.

Az e cikk a) pontjában említett súlyosító körülmény nem alkalmazandó a 3. cikk (3) bekezdésének hatálya alá tartozó bűncselekményre.

9. cikk

Enyhítő körülmények

A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a 3. és a 4. cikkben említett releváns bűncselekményekkel kapcsolatban a következő körülmények közül egy vagy több – a nemzeti joggal összhangban – enyhítő körülménynek legyen tekinthető:

a) az elkövető helyreállítja a környezetet annak korábbi állapotába, amennyiben az ilyen helyreállítás nem a 2004/35/EK irányelv szerinti kötelezettség, vagy a bűnügyi nyomozás megkezdése előtt lépéseket tesz a károsodás hatásának és mértékének minimalizálására, vagy orvosolja a károsodást;

b) az elkövető olyan információt szolgáltat a közigazgatási vagy igazságügyi hatóságok számára, amelyhez azok egyébként nem juthattak volna hozzá, segítséget nyújtva a hatóságoknak:

i. a többi elkövető azonosításához vagy felelősségre vonásához;

ii. a bizonyítékszerzéshez.

10. cikk

Befagyasztás és elkobzás

A tagállamok megteszik az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy lehetővé tegyék a 3. és a 4. cikkben említett bűncselekmények elkövetési eszközeinek és az azokból származó jövedelemnek a nyomon követését, azonosítását, befagyasztását és elkobzását.

A2014/42/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv [41] által kötelezett tagállamok az (1) bekezdésben említett intézkedéseket az említett irányelvvel összhangban teszik meg.

11. cikk

Elévülési idők

(1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy olyan elévülési időt állapítsanak meg, amely az elkövetést követően elegendő időt biztosít a 3. és a 4. cikkben említett bűncselekményekkel kapcsolatos nyomozásra, vádemelésre, bírósági eljárásra és érdemi elbírálásra az említett bűncselekmények eredményes kezelése érdekében.

A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy olyan elévülési időt írjanak elő, amely lehetővé teszi a 3. és a 4. cikkben említett bűncselekmények miatti jogerős ítéletet követően kiszabott büntetések végrehajtását az említett ítélet után elégséges időtartamra.

(2) Az (1) bekezdés első albekezdésében említett elévülési idő a következő:

a) a legalább tíz év maximális időtartamú szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény elkövetésétől számított legalább tíz év;

b) a legalább öt év maximális időtartamú szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény elkövetésétől számított legalább öt év;

[41] Az Európai Parlament és a Tanács 2014/42/EU irányelve (2014. április 3.) a bűncselekmény elkövetési eszközeinek és az abból származó jövedelemnek az Európai Unión belüli befagyasztásáról és elkobzásáról (HL L 127., 2014.4.29., 39. o.).

c) a legalább három év maximális időtartamú szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény elkövetésétől számított legalább három év;

(3) Az (1) bekezdés második albekezdésében említett elévülési idő a következő:

a) a jogerős ítélet időpontjától számított legalább tíz év a következő esetekben:

i. öt évet meghaladó szabadságvesztés-büntetés, vagy alternatív megoldásként

ii. legalább tíz év maximális időtartamú szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekményért kiszabott szabadságvesztés-büntetés;

b) a jogerős ítélet időpontjától számított legalább öt év a következő esetekben:

i. egy évet meghaladó szabadságvesztés-büntetés, vagy alternatív megoldásként

ii. legalább öt év maximális időtartamú szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekményért kiszabott szabadságvesztés-büntetés; és

c) a jogerős ítélet időpontjától számított legalább három év a következő esetekben:

i. legfeljebb egy év szabadságvesztés-büntetés, vagy alternatív megoldásként

ii. legalább három év maximális időtartamú szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekményért kiszabott szabadságvesztés-büntetés.

(4) A (2) és (3) bekezdéstől eltérve, a tagállamok tíz évnél rövidebb, de öt évnél nem rövidebb elévülési időt is megállapíthatnak, feltéve, hogy az ilyen elévülési idő meghatározott cselekmények esetében megszakítható vagy felfüggeszthető.

12. cikk

Joghatóság

(1) Minden tagállam megteszi az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy a 3. és 4. cikkben említett bűncselekményekre vonatkozóan megállapítsa joghatóságát, amennyiben:

a) a bűncselekményt egészben vagy részben a területén követték el;

b) a bűncselekményt az érintett tagállamban lajstromozott vagy annak lobogója alatt közlekedő hajó vagy légi jármű fedélzetén követték el;

c) a bűncselekmény egyik tényállási elemét képező károsodás a területén következett be; vagy

d) az elkövető a saját állampolgára.

(2) A tagállam tájékoztatja a Bizottságot, ha úgy dönt, hogy a joghatóságát kiterjeszti a 3. és a 4. cikkben említett, a területén kívül elkövetett egy vagy több bűncselekményre, amennyiben:

a) az elkövető szokásos tartózkodási helye a területén van;

b) a bűncselekményt a területén letelepedett jogi személy javára követik el;

c) a bűncselekményt egy állampolgára vagy egy, a területén szokásos tartózkodási hellyel rendelkező személy ellen követik el; vagy

d) a bűncselekmény súlyos kockázatot keletkeztetett a környezetre nézve a területén.

Amennyiben a 3. és a 4. cikkben említett valamely bűncselekmény több tagállam joghatósága alá tartozik, az említett tagállamok együttműködnek annak meghatározásában, hogy melyik tagállam folytatja le a büntetőeljárást. Az ügyet adott esetben és a 2009/948/IB tanácsi kerethatározat ([42]) 12. cikkének (2) bekezdésével összhangban az Eurojusthoz kell utalni.

(3) Az (1) bekezdés c) és d) pontjában említett esetekben a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy joghatóságuk gyakorlása ne függjön azon feltételtől, hogy a büntetőeljárás csak a bűncselekmény elkövetésének helye szerinti államtól érkezett feljelentést követően indítható meg.

13. cikk

Nyomozási eszközök

A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a 3. és a 4. cikkben említett bűncselekmények nyomozásához vagy az azokra vonatkozó büntetőeljárás lefolytatásához hatékony és arányos nyomozási eszközök álljanak rendelkezésre. Adott esetben ezen eszközök magukban foglalnak speciális, például a szervezett bűnözés elleni küzdelemben vagy egyéb súlyos bűncselekmények esetében használt nyomozási eszközöket is.

14. cikk

A környezeti bűncselekményt bejelentő vagy azok nyomozását segítő személyek védelme

Az (EU) 2019/1937 irányelv sérelme nélkül a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy az ezen irányelv 3. és 4. cikkében említett bűncselekményeket bejelentő, azokkal kapcsolatban bizonyítékot szolgáltató vagy az illetékes hatóságokkal egyéb módon együttműködő személyek a nemzeti joggal összhangban igénybe vehessék a büntetőeljárásokkal összefüggésben biztosított támogatási és segítségnyújtási intézkedéseket.

15. cikk

Információ közérdekből történő közzététele és az érintett nyilvánosság igazságszolgáltatáshoz való joga

A tagállamok biztosítják, hogy az ezen irányelv 3. és 4. cikkében említett bűncselekmények által érintett vagy valószínűleg érintett személyek, továbbá a kellő érdekeltséggel rendelkező vagy jogsérelemre hivatkozó személyek, valamint a környezetvédelmet előmozdító és a nemzeti jog szerinti követelményeknek megfelelő nem kormányzati szervezetek megfelelő eljárási jogokkal rendelkezzenek az említett bűncselekményekre vonatkozó eljárásokban, amennyiben az érintett nyilvánosságot megilletik ilyen eljárási jogok az adott tagállamban más bűncselekményekre vonatkozó eljárásokban, például magánfélként. Ilyen esetekben a tagállamok nemzeti jogukkal összhangban biztosítják azt is, hogy az eljárások előrehaladására vonatkozó információt az érintett nyilvánossággal megosszák, amennyiben erre sor kerül a más bűncselekményekre vonatkozó eljárásokban.

16. cikk

Megelőzés

A tagállamok olyan megfelelő intézkedéseket tesznek – mint például az állami és a magánszektor releváns érdekelt szereplőit megszólító tájékoztató és figyelemfelhívó kampányok, valamint kutatási és oktatási programok –, amelyek célja a környezeti bűncselekmények visszaszorítása és a környezeti bűnözés kockázatának csökkentése. Adott esetben a tagállamok együttműködnek az ilyen érdekelt felekkel.

17. cikk

Erőforrások

A tagállamok biztosítják, hogy a környezeti bűncselekményeket felderítő, nyomozó, az azokra vonatkozó büntetőeljárást lefolytató vagy azokat elbíráló nemzeti hatóságok elegendő számú képzett személyzettel és elegendő pénzügyi, műszaki és technológiai erőforrással rendelkezzenek az ezen irányelv végrehajtásával kapcsolatos feladataik eredményes ellátásához. A tagállamok – figyelembe véve jogrendszerük alkotmányos hagyományait és szerkezetét, valamint az egyéb nemzeti körülményeket – a nemzeti joggal összhangban értékelik, hogy szükséges-e növelni e hatóságok szakosodási szintjét a környezetvédelmi büntetőjog területén.

([42]) A Tanács 2009/948/IB kerethatározata (2009. november 30.) a joghatóság gyakorlásával kapcsolatos, büntetőeljárások során felmerülő összeütközések megelőzéséről és rendezéséről (HL L 328., 2009.12.15., 42. o.).

18. cikk

Képzés

A bírói függetlenség és az igazságszolgáltatás szervezeti felépítésében az Unión belül fennálló különbségek sérelme nélkül, a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a bírók, ügyészek, rendőri és igazságügyi személyzet, valamint a büntetőeljárásokban és nyomozásokban részt vevő illetékes hatóságok személyzete számára rendszeres célzott képzéseket biztosítsanak az irányelv célkitűzései tekintetében, az ilyen bírók, ügyészek, illetve rendőrségi, igazságügyi és hatósági személyzet feladatainak megfelelően.

19. cikk

A tagállamon belüli illetékes hatóságok közötti koordináció és együttműködés

A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy megfelelő mechanizmusokat hozzanak létre a stratégiai és operatív szintű koordinációhoz és együttműködéshez a környezeti bűncselekmények megelőzésében és az ellenük folytatott küzdelemben érintett valamennyi illetékes hatóságuk között. Az ilyen mechanizmusoknak legalább a következőkre kell irányulniuk:

a) közös prioritások biztosítása, valamint a büntetőjogi és a közigazgatási úton történő jogérvényesítés közötti kapcsolat egységes értelmezése;

b) stratégiai és operatív célú információcsere az alkalmazandó uniós és nemzeti jogban meghatározott korlátokon belül;

c) konzultáció az egyedi nyomozások során az alkalmazandó uniós és nemzeti jogban meghatározott korlátokon belül;

d) a bevált gyakorlatok cseréje;

e) segítségnyújtás a környezeti bűncselekmények és a kapcsolódó jogsértések elleni küzdelem szempontjából releváns ügyekkel foglalkozó szakemberek európai hálózatainak;

Az első bekezdésben említett mechanizmusok megvalósulhatnak szakosodott koordinációs testületek, illetékes hatóságok közötti egyetértési megállapodások, nemzeti végrehajtási hálózatok és közös képzési tevékenységek formájában is.

20. cikk

Együttműködés a tagállamok és a Bizottság, valamint az uniós szervek, hivatalok vagy ügynökségek között

Amennyiben felmerül a gyanú, hogy a környezeti bűncselekmények határokon átnyúló jellegűek, az érintett tagállamok illetékes hatóságai fontolóra veszik, hogy a bűncselekményekkel kapcsolatos információkat továbbítják a megfelelő illetékes szerveknek.

A határokon átnyúló együttműködésre és a kölcsönös bűnügyi jogsegélyre vonatkozó szabályok sérelme nélkül a tagállamok, az Eurojust, az Europol, az Európai Ügyészség, az Európai Csalás Elleni Hivatal, valamint a Bizottság saját hatáskörükön belül együttműködnek egymással a 3. és 4. cikkben említett bűncselekmények elleni küzdelemben. Ennek érdekében az Eurojust adott esetben megadja azt a technikai és operatív támogatást, amelyre az illetékes nemzeti hatóságoknak szükségük van a nyomozási együttműködés elősegítéséhez. Adott esetben a Bizottság is nyújthat segítséget.

21. cikk

Nemzeti stratégia

(1) A tagállamok 2027. május 21-ig a környezeti bűncselekmények elleni küzdelemre vonatkozó nemzeti stratégiát dolgoznak ki és tesznek közzé.

A tagállamok intézkedéseket hoznak nemzeti stratégiájuk indokolatlan késedelem nélküli végrehajtására. A nemzeti stratégia legalább a következőkre terjed ki:

a) a környezeti bűncselekményekre vonatkozó nemzeti szakpolitika célkitűzései és prioritásai, beleértve a határokon átnyúló eseteket is, valamint az e célok elérésének rendszeres értékelését biztosító eljárások;

b) a környezeti bűncselekmények elleni küzdelemben részt vevő valamennyi illetékes hatóság szerepe és felelőssége, többek között az illetékes nemzeti hatóságok közötti és az illetékes uniós szervekkel folytatott koordináció és együttműködés tekintetében, valamint az említett bűncselekmények elleni küzdelem szempontjából közvetlenül releváns kérdésekkel foglalkozó európai hálózatoknak nyújtott segítség tekintetében, ideértve a határokon átnyúló eseteket is;

c) a végrehajtási szakemberek szakosodási támogatásának módja, a környezeti bűncselekmények elleni küzdelemre elkülönített források becslése és e tekintetben a jövőbeli igények értékelése.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy nemzeti stratégiájukat rendszeres időközönként, de legkésőbb ötévenként, kockázatelemzésen alapuló megközelítéssel felülvizsgálják és aktualizálják a környezeti bűnözéssel kapcsolatos releváns fejlemények és tendenciák, valamint a kapcsolódó fenyegetések figyelembevétele érdekében.

22. cikk

Statisztikai adatok

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a környezeti bűncselekmények elleni küzdelmet szolgáló intézkedéseik eredményességének nyomon követése érdekében rendelkezésre álljon egy olyan rendszer, amely a 3. és 4. cikkben említett bűncselekményekkel kapcsolatos jelentéstételi, nyomozási és bírósági szakaszokra vonatkozó anonimizált statisztikai adatok rögzítésére, előállítására és rendelkezésre bocsátására szolgál.

(2) Az (1) bekezdésben említett statisztikai adatoknak tartalmazniuk kell legalább a következőkre vonatkozó meglévő adatokat:

a) a tagállamok által nyilvántartásba vett és elbírált bűncselekmények száma;

b) az eljárás megszüntetésével végződött bírósági ügyek száma, ideértve azokat, amelyeket az érintett bűncselekményre vonatkozó elévülési idő letelte miatt szüntettek meg;

c) azon természetes személyek száma:

i. akikkel szemben büntetőeljárást folytattak le;

ii. akiket elítéltek;

d) azon jogi személyek száma,

i. amelyekkel szemben büntetőeljárást folytattak le;

ii. amelyeket elítéltek, vagy amelyekkel szemben pénzbírságot szabtak ki;

e) a kiszabott szankciók jellege és mértéke.

(3) A tagállamok biztosítják a statisztikáik összevont áttekintésének legalább háromévenkénti közzétételét.

(4) A tagállamok évente továbbítják a Bizottságnak az e cikk (2) bekezdésében említett statisztikai adatokat a 23. cikkben említett egységes formátumban.

(5) A Bizottság legalább háromévente jelentést tesz közzé a tagállamok által továbbított statisztikai adatok alapján. A jelentést első alkalommal három évvel a 23. cikkben említett egységes formátum meghatározását követően kell közzétenni.

23. cikk

Végrehajtási hatáskörök

(1) A Bizottság 2027. május 21-ig végrehajtási jogi aktusok útján meghatározza a 22. cikk (4) bekezdésében említett statisztikai adatok továbbítására szolgáló egységes, könnyen hozzáférhető és összehasonlítható formátumot. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 24. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

(2) A statisztikai adatok továbbításának egységes formátuma a következő elemeket tartalmazza:

a) a környezeti bűncselekmények osztályozása;

b) egységek számítása;

c) a jelentéstétel formátuma.

Biztosítani kell az első albekezdésben említett elemek egységes értelmezését.

24. cikk

A bizottsági eljárás

(1) A Bizottságot egy bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.

(3) Ha a bizottság nem nyilvánít véleményt, a Bizottság nem fogadhatja el a végrehajtási jogi aktus tervezetét, és a 182/2011/EU rendelet 5. cikke (4) bekezdésének harmadik albekezdése alkalmazandó.

25. cikk

Értékelés, jelentéstétel és felülvizsgálat

(1) A Bizottság 2028. május 21-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyben értékeli, hogy a tagállamok milyen mértékben hozták meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy ezen irányelvnek megfeleljenek. A tagállamok megküldik az említett jelentés elkészítéséhez szükséges információkat a Bizottságnak.

(2) A Bizottság 2031. május 21-ig elvégzi ezen irányelv hatásának értékelését, megvizsgálva a 3. és 4. cikkben említett környezeti bűncselekmények jegyzéke frissítésének szükségességét, és jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. A tagállamok megküldik az említett jelentés elkészítéséhez szükséges információkat a Bizottságnak, ideértve egy összefoglalót ezen irányelv végrehajtásáról és a 16–21. cikknek megfelelően hozott intézkedésekről, valamint statisztikai adatokat is, különös tekintettel a határokon átnyúló együttműködésre. Az említett jelentést szükség esetén jogalkotási javaslat kíséri.

(3) A Bizottság rendszeresen mérlegeli, hogy szükség van-e a 3. cikk (2) bekezdésének hatálya alá tartozó bűncselekmények módosítására.

26. cikk

A 2008/99/EK irányelv felváltása

Ezen irányelv felváltja a 2008/99/EK irányelvet azon tagállamok tekintetében, amelyekre nézve ezen irányelv kötelező, nem érintve az említett tagállamok kötelezettségeit az említett irányelvnek a nemzeti jogba történő átültetésére vonatkozó határidő tekintetében. Azon tagállamok tekintetében, amelyekre nézve ezen irányelv kötelező, a 2008/99/EK irányelvre való hivatkozásokat az ezen irányelvre való hivatkozásokként kell értelmezni. Azon tagállamokra nézve, amelyekre ezen irányelv nem kötelező, a 2008/99/EK irányelv továbbra is kötelező.

27. cikk

A 2009/123/EK irányelv felváltása

Ezen irányelv felváltja a 2009/123/EK irányelvet azon tagállamok tekintetében, amelyekre nézve ezen irányelv kötelező, nem érintve az említett tagállamok kötelezettségeit az említett irányelvnek a nemzeti jogba történő átültetésére vonatkozó határidő tekintetében.

Azon tagállamok tekintetében, amelyekre nézve ezen irányelv kötelező, a 2005/35/EK irányelvnek a 2009/123/EK irányelv által beillesztett vagy felváltott rendelkezéseire való hivatkozásokat az ezen irányelvre való hivatkozásokként kell értelmezni.

Azon tagállamokra nézve, amelyekre nézve ezen irányelv nem kötelező, a 2009/123/EK irányelvvel módosított 2005/35/EK irányelv továbbra is kötelező.

28. cikk

Átültetés

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 2026. május 21-ig megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguk azon főbb rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

29. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

30. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a Szerződéseknek megfelelően a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2024. április 11-én.

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*
R. METSOLA	H. LAHBIB